

Risiko- og kapitalstyring 2024

Redegjørelse i henhold til Pilar 3



Dette er en interaktivt dokument.
Naviger i rapporten ved å klikke på
menyen nedenfor, eller gå fra side til side
ved å bruke piltastene på tastaturet ditt.

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

⋮ **Konserndirektør risikostyring sin oppsummering av året**

1. oktober 2024 ble den juridiske fusjonen mellom SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Sørøst-Norge gjennomført, og SpareBank 1 Sør-Norge ble etablert. Det ble lagt stor vekt på risikovurderinger før juridisk fusjon, og fusjonen var vellykket uten noen vesentlige negative hendelser. Den tekniske fusjonen vil bli gjennomført i løpet av 2025, og det jobbes systematisk med forberedelsene til dette for å sikre en god gjennomføring.

I 2024 har den geopolitiske risikoen forblitt høy, preget av økende spenninger mellom stormakter, regionale konflikter og økonomisk usikkerhet. Forholdet mellom USA og Kina er spent, med handelskrig, teknologikonflikter og geopolitiske rivaliseringer i Stillehavet og Sør-Kinahavet. Samtidig har Russlands invasjon av Ukraina utløst en omfattende sikkerhetskrise i Europa, med sanksjoner, energikriser og økt militarisering. Valget av Trump som president i USA har også skapt usikkerhet om deres fremtidige støtte til Ukraina i krigen mot Russland, samt USA sin fremtidige støtte til NATO. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) skriver i sin trusselvurdering for 2025 at det er sannsynlig at Russland vil forsøke å gjennomføre sabotasjeaksjoner mot Norge i 2025.

I lys av disse forholdene har SpareBank 1 Sør-Norge i 2024 lagt stor vekt på scenarioanalyser for å forstå dybden og bredden i ulike situasjoner med stor usikkerhet. Basert på ulike scenarier og potensielle utfall er det gjennomført omfattende finansielle og operasjonelle stresstester. De finansielle stresstestene er utviklet for å identifisere potensielle sårbarheter tidlig og sikre at risikoreduserende tiltak implementeres. De operasjonelle stresstestene har som formål å sikre stabil og forsvarlig drift dersom kritiske hendelser oppstår.

Den globale økonomien har vist tegn til stabilisering med en vekst på 3,2 %, men usikkerheten har vært betydelig. Inflasjonen har avtatt fra tidligere topper, og rentene har gradvis blitt redusert i mange land. Norge ser ut til å få sitt første rentekutt i 2025. Til tross for internasjonale utfordringer, har norsk økonomi vist robusthet med lav arbeidsledighet og reallønnsvekst. Boligmarkedet i Norge har opplevd prisvekst, særlig i Stavanger og Bergen, mens utviklingen i næringseiendom har vært mer dempet. Befolkningsveksten har vært lav, påvirket av redusert innvandring, men flyktninger fra Ukraina har bidratt til økningen.

Nylige trusler om amerikansk straffetoll og faren for handelskrig har gitt stor usikkerhet i det makroøkonomiske bildet. Derfor har SpareBank 1 Sør-Norge tett oppfølging av kreditteksponeringene. Utover løpende overvåking av porteføljen, er det betydelig fokus på konsekvensene av økt geopolitisk uro. Bedriftsmarkedsdivisjonene foretar jevnlig en grundig gjennomgang av potensielt utsatte segmenter på kundenivå for å identifisere kunder som trenger tett oppfølging, og derigjennom bidra til at kundene får gode finansielle råd i utfordrende tider.

Gjennom mange år har det blitt utført et systematisk arbeid i bedriftsmarkedsdivisjonene, noe som reflekteres i en generelt positiv utvikling i porteføljekvalitet, konsentrasjonsrisiko, risikoprising og lønnsomhet.



Konserndirektør risikostyring sin oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

- Risikoen for hvitvasking har fått en mer fremtredende plass i kredittvurderingene,
- og de interne kravene til grundige AML-vurderinger i den løpende kredittgivningen er vesentlig skjerpet. Det er også skjerpede krav i kredittgivningen tilknyttet ESG-vurderinger, godt hjulpet av et mer omfattende rammeverk for å identifisere denne type risikodriver.
-

Det operasjonelle risikobildet har i 2024 vært preget av ustabilitet og usikkerhet. Fortsatt krig og konflikt i verden og et økende samarbeid mellom autoritære stater har ført til at demokratier står overfor betydelige utfordringer når det gjelder samhold og stabilitet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er fortsatt krevende, og er drivende for et forhøyet trusselbilde med hensyn til cyberrisiko. Per februar 2025 er trusselbildet fremdeles preget av høy usikkerhet. Angrepsteknikkene som benyttes av partene er imidlertid teknikker som SpareBank 1 Utvikling og SpareBank 1 Sør-Norge har arbeidet systematisk med å forhindre over flere år. Konsernet vurderes dermed å være godt forberedt på, og rustet for, eventuelle angrep.

Det er en kontinuerlig utvikling av internkontroll og operasjonell risikostyring i konsernet. Operasjonell risikostyring er en integrert del av all virksomhet og involverer alle ansatte. Å legge til rette for gode risikovurderinger og å drive opplæring innenfor dette området, er en viktig del av risikostyringsfunksjonen. Konsernet gjennomfører regelmessige målinger av risikokulturen, og ble sist gjennomført i 2023 (SpareBank 1 SR-Bank) og 2024 (SpareBank 1 Sørøst-Norge). Resultatene viser at det er en god risikokultur, hvor verdier, rammer og forventninger er godt kjent og etterleves, og med en høy risikobevissthet i organisasjonen. Dette gjenspeiles i den løpende risikostyringen i konsernet. Konsernet har god etterlevelse knyttet til registrering og behandling av vesentlige endringer gjennom konsernets PoPS prosess (endring i produkter, organisering, prosesser og systemer), registrering av uønskede hendelser og

forbedringstiltak. På den måten fanges opp og eskaleres potensielle risikoer, slik at det kan etableres risikoreduserende tiltak.

Det observeres og erfares en tydelig økning av bedrageritilfeller, og antisvindelområdet har opplevd et høyt trykk av saker gjennom 2024. Satsing på antisvindel har blitt intensivert i løpet av 2024, både i SpareBank 1 Sør-Norge og i SpareBank 1 Utvikling.

Som en stor bank i Norge har konsernet omfattende offentliggjøringsplikt innenfor ESG-området. For 2024 betyr det en betydelig utvidelse av bærekraftsrapporten ved at den skal følge CSRD-regelverket. Risikoavdelingen er en vesentlig bidragsyter til rapporten innen hovedtemaet klima.

Konsernet benytter et felles SpareBank 1 risikorammeverk for vurdering av bærekraftsrisiko. ESG-rammeverket brukes i forbindelse med kredittgodkjenning og fornyelse av bedriftskunder med en konsolidert eksponering over 10 millioner kroner.

EU-kommisjonens høyt prioriterte Omnibus-prosjekt handler om forenkling av bærekraftsreguleringer og -rapporteringskrav. Bakgrunnen er Draghi-rapporten som peker på en del områder der Europa har konkurranseulempen på grunn av omfattende og tunge reguleringer og rapporteringskrav. Målsettingen er å redusere administrasjonsbyrden med 25-35 prosent for rapporteringspliktige selskaper, herunder SpareBank 1 Sør-Norge. Forventningen er at de første Omnibus-beslutningene vil komme fra EU i løpet av våren 2025.



Konserndirektør risikostyring sin oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

- Konsernet har som mål å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. For å håndtere økende omfang, kompleksitet og endringstakt i regulatoriske krav, ble det i forbindelse med fusjonen etablert en egen prosjektstrøm for virksomhetsstyring og compliance, bl.a. for å sikre at den fusjonerte organisasjonen har effektive og skalerbare prosesser og systemer for å håndtere etterlevelsrisiko.
-

SpareBank 1 Sør-Norge har i 2024 hatt fokus på videreutvikling av risikostyringsfunksjonen og styrket arbeidet som sikrer etterlevelse av regulatoriske krav. Som følge av fusjonen ble både risikostyrings- og compliancefunksjonen betydelig styrket i løpet av året. Gjennom omfattende scenarioanalyser, stresstester og en god risikokultur har konsernet sikret robust drift og stabilitet i møte fremtidige globale og nasjonale utfordringer.




Frode Bø
Frode Bø,
Konserndirektør
Risikostyring

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

Styrets risikoerklæring

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Sør-Norge skal sikre finansiell robusthet og skape finansiell og strategisk merverdi.

Styret i SpareBank 1 Sør-Norge er løpende orientert om konsernets risikoutvikling gjennom regelmessige rapporter og etablerte varslingsrutiner. Styret fastsetter årlig konsernets overordnede risikovilje i både normalkonjunktur og ved alvorlige økonomiske tilbakeslag. Dette inkluderer fastsettelse av måltall/rammer for lønnsomhet, største enkelttap, soliditet, likviditet, kredittkvalitet, finansiell rating og bærekrafrating. Konsernets faktiske og forventede risikoeksponering, sammenlignet med vedtatt risikovilje, følges kvartalsvis opp av risikoutvalget og styret. Scenarioanalyser og stresstester er sentrale verktøy i dette arbeidet, slik at konsernet er best mulig forberedt på alvorlige økonomiske tilbakeslag eller andre alvorlige hendelser.

Styret vurderer konsernets risikostyring som effektiv og godt tilpasset både risikovilje og forretningsstrategi. I løpet av 2024 har det ikke vært noen brudd på den overordnede vedtatte risikoviljen.

1. oktober 2024 ble sammenslåingen av SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 Sørøst-Norge gjennomført. Denne sammenslåingen styrker konkurransekraften og øker tilstedeværelsen, noe som gjør konsernet mer attraktiv for kunder, medarbeidere og eiere. SpareBank 1 Sør-Norge er en av landets største sparebanker, med 2 455 medarbeidere og kontorer i hele landsdelen. Konsernets hovedkontor ligger i Stavanger.

Som følge av at SpareBank 1 Sør-Norge anses som et systemviktig foretak har konsernet økte krav til ren kjernekapitaldekning på 1,0 prosentpoeng i SIFI-buffer, samt tettere regulatorisk oppfølging.

I oktober fusjonerte Fremtind Forsikring AS og Eika Forsikring AS. Transaksjonen medførte en økt egenkapital for konsernet SpareBank 1 Gruppen på om lag 7 mrd kroner. Majoriteten (SpareBank 1-bankene og LO) sin andel av denne økningen ble 2,3 mrd kroner. SpareBank 1 SR-Bank ASA (nå SpareBank 1 Sør-Norge) sin andel av denne økningen utgjør 452 millioner kroner og er inntektsført i 3. kvartal 2024.

I løpet av 2. kvartal 2024 har EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS inngått avtale om oppkjøp av Kaland & Partners i Bergen og Ullevål Eiendomsmegling i Oslo. Oppkjøpene blir gjort for å styrke og bygge videre på konsernets strategiske posisjon innenfor personmarkedet i Bergen og Oslo.

Som nevnt ovenfor, fastsetter styret årlig konsernets risikovilje, i tillegg til andre relevante risikorammer for bl.a. kreditt-, markeds-, likviditets- og operasjonell risiko.

Kredittrisiko styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyring. Konsernets kredittstrategi omfatter overordnede strategiske rammer som sikrer en diversifisert portefølje og tilfredsstillende risikoprofil. Hovedfokus i kredittgivningen er kundens betjeningsevne, og svak eller manglende evne til å betjene lån kan ikke kompenseres med god sikkerhet. De strategiske rammene fastsetter krav og begrensninger for tapsprofil og porteføljekvalitet, med særlig fokus på



Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

- konsentrasjonsrisiko relatert til store enkeltkunder og bransjer. For å unngå
- uønsket konsentrasjonsrisiko, setter rammene begrensninger på eksponering og
- risikoprofil på porteføljenivå, samt for ulike bransjer og enkeltkunder, i tillegg til
- reglene for store engasjementer. Spesifikke kredittfaglige føringer er utarbeidet for bransjer eller segmenter med særskilt risiko.

Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser, men delegerer innen visse rammer kredittfullmaktene til konsernsjef, som igjen kan videre delegere disse innenfor egne fullmakter. Det skal legges særlig vekt på at kundenes virksomhet er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og at virksomheten har et langsiktig perspektiv. Konsernets policy for bærekraft er reflektert i de generelle kredittfaglige føringene, herunder stilles det krav til at all finansiering skal tilfredsstillе konsernets retningslinjer knyttet til miljø, samfunn og eierstyring og selskapsledelse. Konsernet har også retningslinjer som understøtter konsernets policy for antihvitvasking (AML). Konsernet har IRB-tillatelse fra Finanstilsynet og bruker kredittmodeller aktivt for risikoklassifisering, risikoprising, kapitalberegninger og porteføljestyring.

Likviditetsrisiko styres gjennom konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstyringen bygger på konservative rammer og gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Det er konsernets treasuryavdeling som har ansvaret for likviditetsstyringen, og avdeling for risikostyring overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Konsernets utlån finansieres hovedsakelig med kundeinnskudd og langsiktig verdipapirgjeld. Likviditetsrisikoen begrenses ved at verdipapirgjelden fordeles på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Markedsrisiko styres gjennom en markedsrisikostrategi som definerer konsernets risikovilje. Strategien, som vedtas årlig av styret, inneholder spesifikke risikorammer, rapporteringslinjer og fullmakter. Markedsrisiko i SpareBank 1

Sør-Norge relateres i all hovedsak til konsernets langsiktige investeringer i verdipapirer. I tillegg har konsernet en viss eksponering for markedsrisiko fra aktiviteter som understøtter ordinær innlåns- og utlånsvirksomhet. Konsernets eksponering for markedsrisiko er moderat og overvåkes gjennom konservative rammer basert på stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Operasjonell risiko styres gjennom risikostrategien som årlig fastsettes av styret, samt egen policy for operasjonell risiko. Strategien inneholder konsernets risikovilje, med rammer for tillatt risikoeksponering. Policyen gir styrende prinsipper og krav for identifisering, vurdering, håndtering, overvåking og rapportering av operasjonell risiko, med tilhørende fordeling av roller og ansvar. Konsernet har en dynamisk tilnærming til styring av operasjonell risiko og gjennomfører jevnlig analyse for å avdekke svakheter og nye eller endrede risikoer. Uønskede hendelser som inntreffer, registreres og følges opp systematisk for å hente ut læringseffekt og unngå gjentakelse, og styret mottar kvartalsvis rapport med oversikt over registrerte hendelser. Videre gjennomgår alle vesentlige endringsinitiativer en standardisert risikovurderingsprosess for å unngå at endringene introduserer uønsket risiko. Risikoreduserende tiltak vurderes og implementeres løpende.

Klima- og miljøforhold som risikodrivere er en integrert del av konsernets risikostyringsprosesser. SpareBank 1 Sør-Norge identifiserer og vurderer klimarelaterte risikoer og muligheter som kan påvirke kunder, forretningsområder og drift. Konsernets utlånsportefølje gjennomgår årlige stresstester for å identifisere klimarisiko, med særlig fokus på bedriftsmarkedsporteføljen, inkludert landbruk. Konsernet benytter et felles SpareBank 1-risikorammeverk for vurdering av bærekraftsrisiko (ESG-score), som brukes i forbindelse med kredittinnvilgelse og fornyelse av bedriftskunder med konsolidert eksponering over 10 millioner kroner. Rammeverket inneholder evalueringskriterier for flere spesifikke bransjer og inkluderer iboende risiko per bransje.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

- Compliancerisiko styres gjennom å praktisere konsernets rammeverk for
- compliance som fremkommer av konsernets policy for compliance. Denne
- policyen beskriver konsernets forpliktelser til å overholde gjeldende regulatoriske krav og hovedprinsippene for ansvar og organisering i forbindelse med etterlevelse av lover, forskrifter og interne retningslinjer. Konsernets rammeverk for håndtering av compliancerisiko er utformet for å forhindre at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av regelverket. Styret har fastsatt at konsernet skal ha en lav risikovilje for compliancerisiko, noe som innebærer at regelverk skal tolkes med en konservativ tilnærming. SpareBank 1 Sør-Norge legger stor vekt på å etablere en sterk etterlevelseskultur og integrere compliance i alle styrings- og beslutningsprosesser. Konsernets strategier, policyer, standarder og rutiner utgjør det styrende rammeverket som sikrer at både regulatoriske krav og konsernets egne krav etterleves.

Nøkkeltall (Konsern)	31.12.2024	31.12.2023
Egenkapitalavkastning	10,9 %	15,3 %
Egenkapitalavkastning justert for goodwill	11,7 %	
Rating	Aa3	Aa3
Ren kjernekapitaldekning	18,01 %	17,6 %
Uvektet kjernekapitalandel	7,67 %	7,2 %
MREL (effektivt minimumskrav fra 01.01.2024)	39,2 %	36,6 %
Innskuddsdekning	50,4 %	54,8 %
LCR	189 %	207 %
NSFR	134 %	130 %
Netto nedskrivninger Personmarked i prosent av brutto utlån	0,1 %	0,0 %
Netto nedskrivninger Bedriftsmarked i prosent av brutto utlån	0,3 %	0,4 %
Andel Bedriftsmarked utlånsportefølje	34,9 %	39,9 %
Andel Personmarked utlånsportefølje	65,1 %	60,1 %



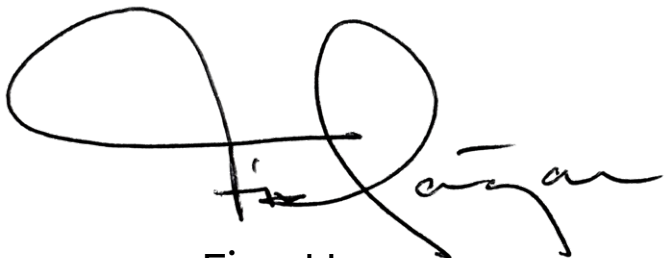
Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg



Stavanger, 12. mars 2025

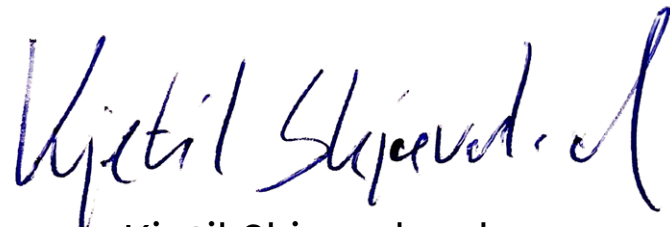

Finn Haugan
styreleder


Maria Tho


Trine Sæther Romuld

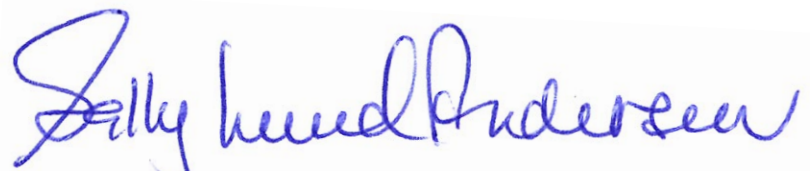

Heine Wang


Jan Skogseth


Kjetil Skjæveland


Camilla AC Tepfers


Hanne Myhre Gravdal


Sally Lund-Andersen


Eirik P. Elholm


Inge Reinertsen
Konsernsjef


Frode Bø
Konserndirektør Risikostyring

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

1. Om denne rapporten

Risiko- og kapitalstyringen i SpareBank 1 Sør-Norge skal sikre finansiell robusthet og skape finansiell og strategisk merverdi.

Denne Pilar 3-rapporten gir en omfattende oversikt over konsernets praksis for risikostyring, risikomåling og kapitaldekning. Rapporten er utformet for å gi markedet dypere innsikt i bankens tilnærming til risiko- og kapitalstyring, og den er utarbeidet i samsvar med gjeldende kapitaldekningsregelverk. Den oppfyller kravene til offentliggjøring av informasjon om risiko- og kapitalstyring og supplerer informasjonen som finnes i årsrapporten, kvartalsrapportene og Factbook.

Finansiell og strategisk merverdi skal skapes gjennom:

- En god risikokultur
- En tydelig kontroll- og styringsstruktur som fremmer uavhengighet
- En god forståelse og styring av risikoene som driver inntjening og tap
- Å unngå at enkelthendelser skader konsernets finansielle stilling i alvorlig grad
- Prising av produkter og tjenester basert på underliggende risiko
- Effektiv kapitalanskaffelse og -anvendelse som gjenspeiler valgt risikoprofil

Rapporten oppdateres årlig, mens informasjon om kapitaldekning og minimumskrav til ansvarlig kapital oppdateres kvartalsvis i separate vedlegg. For detaljer om konsernets godtgjørelsesordning henvises det til årsrapporten og den separate lederlønnrapporten.

For å sikre at finansforetak vurderer og håndterer risiko effektivt, samt at de er robuste mot økonomiske svingninger og sjokk, er de underlagt regulering av finansielle myndigheter. Kapitaldekningsregelverket, som er basert på tre pilarer, er en sentral del av denne reguleringen:

Pilar 1:

Kvantitative minimumskrav til ansvarlig kapital og beskrivelse av beregningsmetodene for risikovektet volum og hva som er tellende kapital.

Pilar 2:

Krav til risikostyring og internkontroll, herunder krav til interne prosesser for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov (ICAAP). Under Pilar 2 kan tilsynsmyndigheter stille krav til tilleggskapital, dersom de mener at øvrige kapitalkrav ikke godt nok fanger opp den underliggende risikoen i en institusjon.

Pilar 3:

Krav til rapportering og offentliggjøring av finansiell informasjon. Pilar 3 skal gjøre det mulig for markedet å vurdere finansinstitusjonens risiko- og kapitalstyring.

Styret i SpareBank 1 Sør-Norge gjennomgår rapporten før publisering. Pilar 3-rapporten er ikke gjenstand for ekstern revisjon.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

2. Styring og kontroll av risiko

Kjernevirksomheten til banknæringen er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. SpareBank 1 Sør-Norge bruker derfor betydelige ressurser på å videreutvikle risikostyringssystemer og -prosesser som er i tråd med ledende internasjonal praksis.

Overordnet risikoeksponering

SpareBank 1 Sør-Norge eksponeres for ulike typer risiko:

Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld, eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler uten vesentlige ekstrakostnader.

Markedsrisiko: risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler, som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.

Operasjonell risiko: risikoen for tap av verdier som følge av; menneskelige feil, feil og mangler i systemer og prosesser, tilsiktede handlinger eller eksterne hendelser.

Klimarisiko: risikoen for økonomiske tap og finansiell ustabilitet som følge av de fysiske klimaendringene, og samfunnets respons på dem.

Eierrisiko: risikoen for at SpareBank 1 Sør-Norge blir påført negative resultat fra eierposter i strategisk eide selskap, eller at konsernet må tilføre ny egenkapital

til strategisk eide selskap. Et strategisk eid selskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 Sør-Norge har en vesentlig eierandel og innflytelse.

Compliancerisiko: risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av regelverket og/eller brudd på konsesjonsbestemmelser.

Pensjonsrisiko: risiko for økning i fremtidige pensjonsforpliktelser.
Regulatorisk risiko: usikkerhet om framtidige reguleringer.

Forretningsrisiko: risikoen for uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer.

Omdømmerisiko: risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet. Det vil si hos kunder, motparter, aksjemarked og myndigheter.

Strategisk risiko: risikoen for tap som følge av feilslåtte strategiske satsinger.

Konsentrasjonsrisiko: risikoen for at det oppstår en opphopning av eksponering mot en enkelt kunde, bransje eller geografisk område.

Modellrisiko: risiko for tap, underestimering av kapitalbehov og/eller feilaktige beslutninger som følge av feil i utvikling, implementering eller anvendelse av modeller.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

- Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og
- risikojustert kapital for å kunne dekke uventede tap. Forventet tap beskriver det
- beløpet konsernet statistisk må forvente å tape i løpet av en 12-månedersperiode,
- mens risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger
- for å dekke den faktiske risikoen konsernet er eksponert mot. Ettersom det er
- umulig å gardere seg mot alle tap, har konsernet fastsatt at den risikojusterte
- kapitalen skal dekke 99,9 prosent av mulige uventede tap.

Prosess for risiko- og kapitalstyring (ICAAP)

Formålet med Policy for risiko- og kapitalstyring er å gi føringer for konsernets overordnede holdninger og prinsipper til risiko- og kapitalstyring, og sikre at konsernet har en effektiv prosess for dette. Policyen skal videre sikre at det interne rammeverket tilfredsstillor lover, forskrifter og beste praksis for god risiko- og kapitalstyring.

Risiko- og kapitalvurderingsprosessen i SpareBank 1 Sør-Norge bygger på følgende prinsipper:

- Rammeverk for risiko- og kapitalstyring skal være dokumentert, og bygge på beste internasjonale praksis.
- Konsernet skal ha en kontroll- og styringsstruktur som fremmer forsvarlig og uavhengig styring og kontroll.
- Risiko- og kapitalstyringen skal være en integrert del av styrings- og beslutningsprosessen.
- Risiko- og kapitalstyringen skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.
- Konsernet skal ha en god risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko- og kapitalstyring.
- Styret skal minimum årlig vedta konsernets ønskede risikoprofil.

- SpareBank 1 Sør-Norge skal ha en risikovilje som gir tilstrekkelig buffer i forhold til konsernets risikoevne, og der ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.
- Prosessen for risikoidentifikasjon skal gjennomføres jevnlig, være framoverskuende og dekke alle vesentlige risikoområder.
- Kvantifiseringen av risiko skal bygge på anerkjente metoder og være tilstrekkelig konservativ, slik at eventuelle modellsvakheter hensyntas på en god måte.
- Det skal gjennomføres grundige analyser av de identifiserte risikoene for å forstå risikoenes påvirkning på inntekter, kostnader og tap.
- På bakgrunn av risikoanalyser skal det etableres effektive kontroll- og styringstiltak for de enkelte risikoene. Sannsynlighetsreducerende tiltak skal prioriteres foran konsekvensreducerende tiltak.
- Konsernet skal minst årlig gjennomføre en finansiell framskrivning med varighet på minimum fem år. Den skal minimum dekke en forventet finansiell utvikling, samt en periode med et alvorlig økonomisk tilbakeslag. Det alvorlige økonomiske tilbakeslaget skal være strengt, men realistisk.
- Avkastningen på regulatorisk kapital skal være et av de viktigste strategiske resultatmålene i den interne styringen av SpareBank 1 Sør-Norge.
- Risikojustert avkastning skal være grunnlaget for fastsettelse av de kredittstrategiske rammene for Eksponering ved mislighold, EAD, i bankens interne markedsdivisjoner.
- Konsernet skal ha en oversiktlig og periodisk risikoppfølging og -rapportering.
- Konsernet skal i størst mulig grad prise aktiviteter og produkter i tråd med den underliggende risiko, for å sikre riktig risikotaking.
- Konsernet skal utarbeide robuste gjenopprettelsesplaner for å i best mulig grad kunne håndtere kritiske situasjoner hvis de skulle oppstå.
- Konsernet skal ha entydige og klare definisjoner av de ulike risikotypene.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess, er rammeverket basert på ulike elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer konsernet på. Hovedelementene er beskrevet i figuren under.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. **Styring og kontroll av risiko**

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

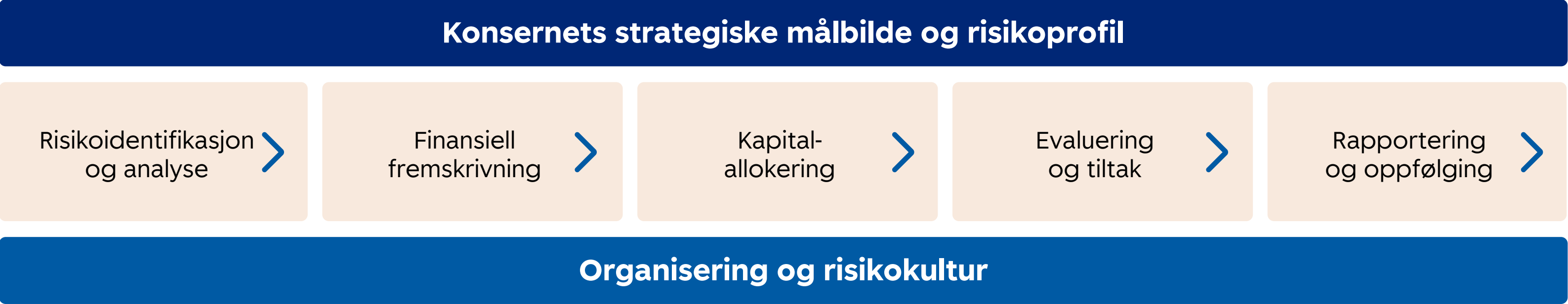
13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Hovedelementene i risiko-og kapitalvurderingsprosess



Konsernets strategiske målbilde

Rammeverket for styring og kontroll tar utgangspunkt i konsernets til enhver tid gjeldende strategiske målbilde.

Definering av risikoprofil

Styret skal minimum årlig vedta konsernets risikoprofil. SpareBank 1 Sør-Norge definerer sin risikoprofil gjennom å beregne konsernets risikoevne og deretter fastsette konsernets risikovilje. Risikoevne og -vilje defineres ut fra kriterier som lønnsomhet, rating, soliditet, likviditet og kredittkvalitet, og settes både for en normal konjunktursyklus og for et alvorlig økonomisk tilbakeslag.

Risikoevne beskriver den maksimale risikoeksponeringen som konsernet kan tåle, før det havner i en uønsket situasjon hvor det må vurderes aktuelle gjenopprettingstiltak.

Risikovilje beskriver maksimal ønsket risikoeksponering ut fra et inntjenings- og tapsperspektiv, gitt den definerte risikoevnen. Forskjellen mellom risikoevne og risikovilje uttrykker konsernets ønskede sikkerhetsbuffer.

Risikoidentifikasjon og analyse

Proessen for risikoidentifikasjon er framoverskuende og dekker alle vesentlige risikoområder. Det gjennomføres grundige analyser av risikoene som er identifisert, for å forstå risikoenes egenskaper og effekten av de etablerte kontroll- og styringstiltakene. For de områder hvor risikoen vurderes som for høy, skal det implementeres nye kontroll- og styringstiltak, eller foretas en vurdering av om aktiviteten skal legges ned.

Sannsynlighetsreduserende tiltak skal prioriteres foran konsekvensreduserende tiltak. For alle vesentlige deler av konsernets virksomhetsområder skal det foreligge en ajourholdt dokumentasjon over hvilke kontroll- og styringstiltak som er etablert, risikonivåer og henvisning til eventuelle instruks, fullmakter og arbeidsbeskrivelser. På bakgrunn av risikoanalysen, utarbeides det årlig en risikostrategi som fastsetter akseptabelt risikonivå og målsettinger om risikojustert avkastning.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. **Styring og kontroll av risiko**

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg



Finansiell framskrivning og stresstesting

- Det foretas ulike finansielle framskrivninger årlig:
- Finansiell framskrivning av forventet utvikling
 - Finansiell framskrivning av alvorlige økonomisk tilbakeslag basert på ulike scenarioer, som inkluderer for eksempel:
 - Klima
 - Politisk ustabilitet
 - Oppbygning av finansielle bobler

Finansiell framskrivning av forventet utvikling

Den finansielle framskrivningen av forventet utvikling bygger på konsernets prognose for gjeldende periode. Prognosen gjenspeiler konsernets strategiske målbilde, forretningsplaner, krav til kapitaldekning og forventet utvikling i makrobildet for de neste årene. Formålet med framskrivningen er å belyse hvordan dette påvirker konsernets finansielle utvikling, målt i egenkapitalavkastning, fundingsituasjon og kapitaldekning.

Finansiell framskrivning av et økonomisk tilbakeslag i økonomien (stresstest)

Formålet med en finansiell framskrivning av et alvorlig økonomisk tilbakeslag er å:

- Vurdere den potensielle tapssituasjonen ut fra ulike konjunktursituasjoner
- Vurdere sårbarheten til porteføljer/aktiviteter
- Øke forståelsen av hvordan sjokk virker på konsernets lønnsomhet, likviditetssituasjon og kapitaldekning
- Vurdere den potensielle tapssituasjonen ut fra ulike strategiske muligheter
- Identifisere svakheter i konsernets risikostrategier og prosesser, som et hjelpemiddel for å utvikle risikoreduserende tiltak og planlegging av kriseberedskap

Framskrivningen har ofte en tidshorisont på 5 år, og dekker dermed inn en forventet konjunktursyklus. For å vurdere konsekvensene av økonomiske tilbakeslag for SpareBank 1 Sør-Norge, fokuserer konsernet i betydelig grad på

de områder av økonomien som påvirker den finansielle utviklingen. Dette er først og fremst utvikling i kredittetterspørsel, aksjemarkedet, rentemarkedet og utvikling i kredittrisiko. I tillegg til å ha konsekvenser for avkastningen på de underliggende eiendeler, vil et økonomisk tilbakeslag også ha konsekvenser for kundenes spareadferd.

Kapitalallokering

Risikojustert avkastning er et av de viktigste resultatmålene i SpareBank 1 Sør-Norge. Risikojustert avkastning tar utgangspunkt i beregningen av risikojustert kapital, som beskriver hvor mye kapital konsernet må holde for å kunne dekke et uventet tap innenfor ett år, med 99,9 prosent konfidensnivå. Dette innebærer at forretningsområdene tildeles kapital i henhold til den beregnede risikoen ved virksomheten. Det foretas en løpende oppfølging av kapitalavkastningen.

Evaluering og tiltak

De overnevnte finansielle framskrivningene gir administrasjonen og styret god risikoforståelse, slik at de riktige strategiske valg kan treffes, og samtidig sikre en tilfredsstillende risikoprofil. På bakgrunn av analysene utarbeider SpareBank 1 Sør-Norge kapitalplaner for å oppnå en langsiktig og effektiv kapitalstyring, og sikre at konsernet har en forsvarlig kapitaldekning ut fra risikoeksponering og strategisk målbilde. SpareBank 1 Sør-Norge har i tillegg utarbeidet beredskapsplaner for i størst mulig grad å kunne håndtere kriser hvis de likevel skulle oppstå. Beredskapsplanene til konsernet dekker:

- Kapitaldekning
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko

Rapportering og oppfølging

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og -rapportering foretas av avdeling for risikostyring, som er



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

- uavhengig av forretningsenhetene. Alle ledere er ansvarlige for den daglige
- risikostyringen innenfor sitt eget ansvarsområde, og de skal til enhver tid påse
- at risikoeksponeringen er innenfor de rammer som er besluttet av styret eller
- konsernsjef.
-

Risikorapportering til styret

Tabellen nedenfor viser de regelmessige rapportene om risiko og etterlevelse til styret.

Regmessige rapporter om risiko og etterlevelse

Frekvens	Rapportering
Månedlig	Likviditet- og markedsrisiko: Månedsrapporten er andrelinjens vurdering av risikobildet innenfor likviditets- og markedsrisiko. Månedsrapporten gir en status på måltall med analyser og kommentarer.
Kvartalsvis	Risikorapport: Risikorapporten er andrelinjens vurdering av risikobildet. Risikorapporten gir en gjennomgang av risikosituasjon, med analyser og kommentarer.
Kvartalsvis	Compliance-rapport: Compliance utarbeider en rapport på status og utvikling av etterlevelsessituasjonen. Rapporteringen er Compliance sin selvstendige vurdering, og skal gi et tydelig helhetsbilde av SpareBank 1 Sør-Norge sin etterlevelsesisiko.
Kvartalsvis	Uønskede hendelser: Kvartalsrapport uønskede hendelser gir en oversikt over utviklingen i registrerte uønskede hendelser, samt økonomisk konsekvens av disse. Vesentlige hendelser trekkes frem sammen med en beskrivelse av konsekvens og oppfølging.
Årlig	ICAAP-rapport: ICAAP-rapporten inneholder en detaljert beskrivelse av SpareBank 1 Sør-Norge sin prosess for egenevaluering av risiko- og kapitalsituasjon. SpareBank 1 Sør-Norge sin prosess for egenevaluering av likviditetssituasjonen ILAAP (Internal Liquidity Adequacy Assessment Prosess) beskriver og vurderer likviditetssituasjonen for hele konsernet.
Årlig	Valideringsrapport: Valideringsansvarlig utarbeider en årlig valideringsrapport som danner grunnlag for styret i SpareBank 1 Sør-Norge til å ta stilling til om risikostyringssystemet (IRB-systemet) er godt integrert i organisasjonen, og om det beregner risikonivå og kapitalkrav på en betryggende måte.
Årlig	Gjenopprettingsplan: Gjenopprettingsplanen er en viktig del av SpareBank 1 Sør-Norge sin beredskap. En viktig del av gjenopprettingsplanen er en beskrivelse av ulike identifiserte tiltak som kan forbedre SpareBank 1 Sør-Norge sin kapitaldekning og likviditetssituasjon i en tenkt krise. Planen revideres årlig. Status på definerte gjenopprettingsindikatorer rapporteres til styret hvert kvartal.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

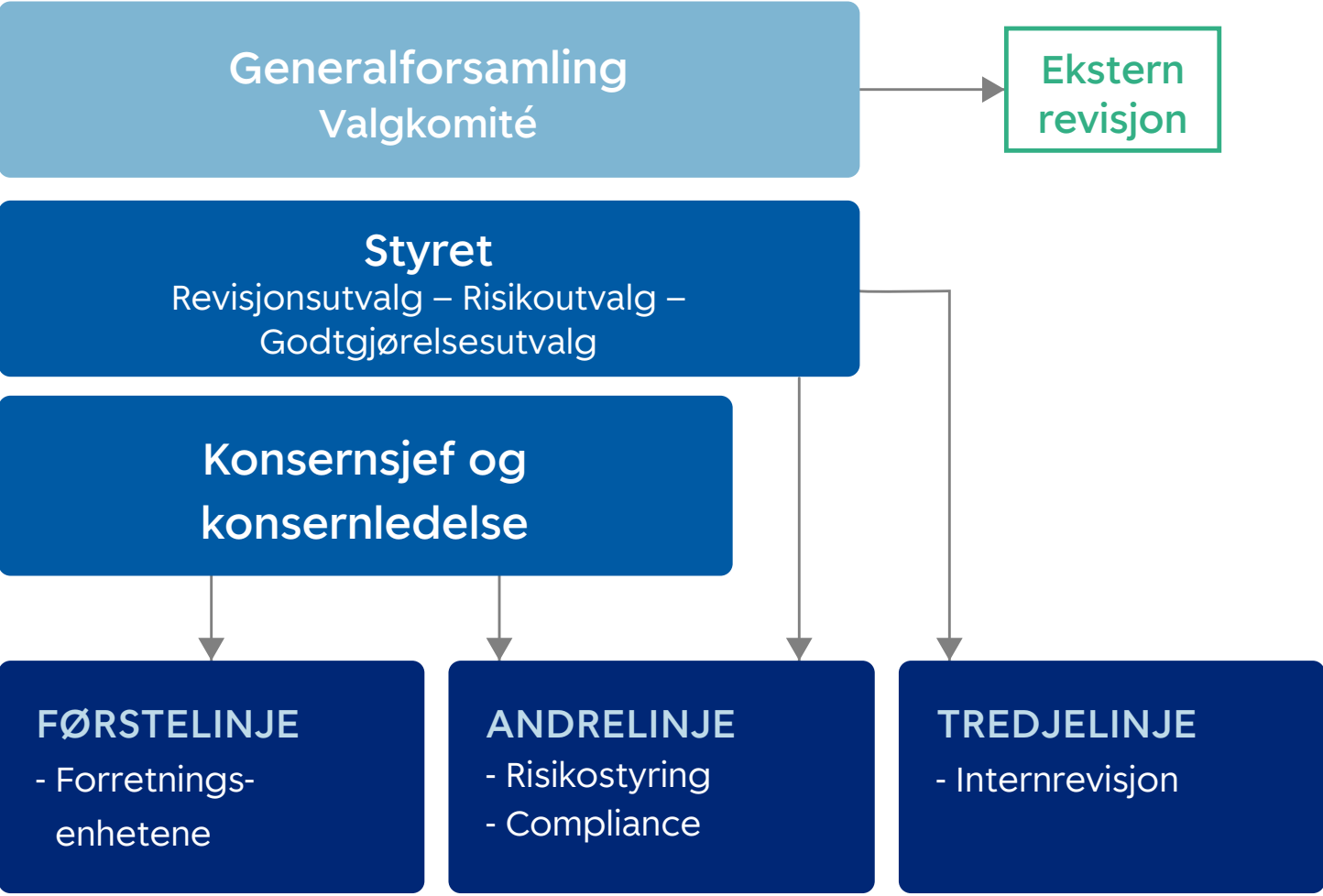
15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

- -
 -
 -
 -
 -
- Roller og ansvar**
- SpareBank 1 Sør-Norge er opptatt av uavhengighet i styring og kontroll, og ansvaret er fordelt mellom ulike roller i organisasjonen. Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i banken.

Konsernet legger vekt på en kontroll- og styringsstruktur som fremmer målrettet og uavhengig styring og kontroll.

Styrende organer



Styret i SpareBank 1 Sør-Norge har ansvar for å godkjenne konsernets risikoprofil, rammeverk for risiko- og kapitalstyring, og sikre at konsernet er tilstrekkelig kapitalisert i henhold til regulatoriske krav og valgt risikoprofil. Styret skal videre sikre at konsernets risikoprofil og risikorammeverk for risiko- og kapitalstyring er tilstrekkelig kommunisert og implementert i konsernet, og at det følges opp med tilstrekkelig autoritet og ressurser.

Konsernsjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen og er ansvarlig for at rammeverket for risiko- og kapitalstyring implementeres i konsernet. Konsernsjef har også ansvaret for at konsernet til enhver tid har en risikoeksposering som er innenfor konsernets valgte risikoprofil og i henhold til risikostrategiene.

Ledere av forretnings- og støtteområdene og ansatte har ansvaret for den daglige risikostyringen innenfor sitt ansvarsområde. De skal til enhver tid påse at risikostyringen og risikoeksposeringen er i henhold til rammeverket, og at risikoeksposeringen er innenfor gitte rammer.

Avdeling for risikostyring ledes av Konserndirektør Risikostyring, som rapporterer direkte til konsernsjefen. Avdelingen er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Konserndirektør for risikostyring har mulighet til å rapportere direkte til styret hvis ekstraordinære situasjoner skulle tilsi det. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risiko- og kapitalstyring slik at det fungerer effektivt og etter hensikten. Avdelingen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging av risikoeksposeringen i henhold til risikovilje og risikostrategi. Avdelingen skal også utarbeide forslag til risikoprofil og risikostrategier som sikrer finansiell robusthet og en effektiv bruk av konsernets egenkapital. Avdelingen skal ha tilstrekkelig bredde og dybde i kompetanse og kapasitet.

Internrevisjonen har ansvaret for å systematisk evaluere og gjennomgå effektiviteten og hensiktsmessigheten av konsernets kontroll- og styringsstruktur, rammeverk for risiko- og kapitalstyring, internkontroll og compliance. Internrevisjonen er risikobasert og evaluerer på rullerende basis både rammeverkene for nevnte emner, og etterlevelsen av disse. Internrevisjonen skal være uavhengig og ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Internrevisjonen rapporterer til styret.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styling og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Komiteer og utvalg

Styrets risikoutvalg skal overordnet følge opp konsernets risikoeksponering, og rammeverk for risiko- og kapitalstyring. Risikoutvalget har myndighet til å undersøke alle aktiviteter og forhold knyttet til konsernets samlede risiko, og kan innhente opplysninger fra enhver ansatt. Alle konsernets ansatte og tillitsvalgte skal gi de opplysninger og den bistand som risikoutvalget måtte be om. Risikoutvalget kan iverksette de undersøkelser det finner nødvendig for å dekke sine oppgaver, herunder innhente eksterne råd og bistand.

Risikoutvalget svarer overfor styret i SpareBank 1 Sør-Norge for gjennomføringen av sine oppgaver. Det enkelte medlem har ikke noe spesielt eksternt ansvar i sin rolle som medlem av risikoutvalget. Styrets ansvar og det enkelte styremedlems ansvar reduseres ikke som følge av risikoutvalget. Risikoutvalget avholdt seks møter i løpet av 2024.

Balansekomiteen er et rådgivende organ i forhold til operativ styring av konsernets balanse innenfor de rammer som er fastsatt av styret. Hovedfokuset til balansekomiteen skal være overvåking og kontroll av de faktorer som direkte og/eller indirekte påvirker bankens finansieringsevne.

Kredittutvalgene har ansvaret for å avgi en uavhengig innstilling til fullmaktshaver. Kredittutvalgene gjør en vurdering av låne- og kredittsøknadene i henhold til gjeldende kredittstrategi, kredittpolitikk, bevilgningsreglement og kredittbehandlingsrutiner.

Risikokultur

Med risikokultur menes verdier og holdninger som kommer til uttrykk gjennom risikobevissthet, handlinger og evne til organisatorisk læring. En god risikokultur utgjør grunnmuren i god risikostyring og er en forutsetning for å få fullt utbytte av policyer, rutiner og modeller.

I samarbeid med Universitetet i Stavanger har SpareBank 1 Sør-Norge utviklet et rammeverk som benyttes til å gjennomføre jevnlig konseknomfattende evalueringer av risikokultur. Undersøkelsen gjennomføres annethvert år og ble sist gjennomført i 2023 (SpareBank 1 SR-Bank) og 2024 (SpareBank 1 Sørøst-Norge). Resultatene viser at risikokulturen i organisasjonen er god. Resultatene fra målingene gir gode diskusjoner i konsernet, økt bevissthet og innsikt i temaer som vanligvis ikke diskuteres like direkte. Det at det gjennomføres slike målinger vurderes derfor i seg selv å utgjøre et viktig bidrag til en god risikokultur.

3. Kapitalstyring

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

SpareBank 1 Sør-Norge har styrket kapitaldekningen betydelig gjennom de siste årene.

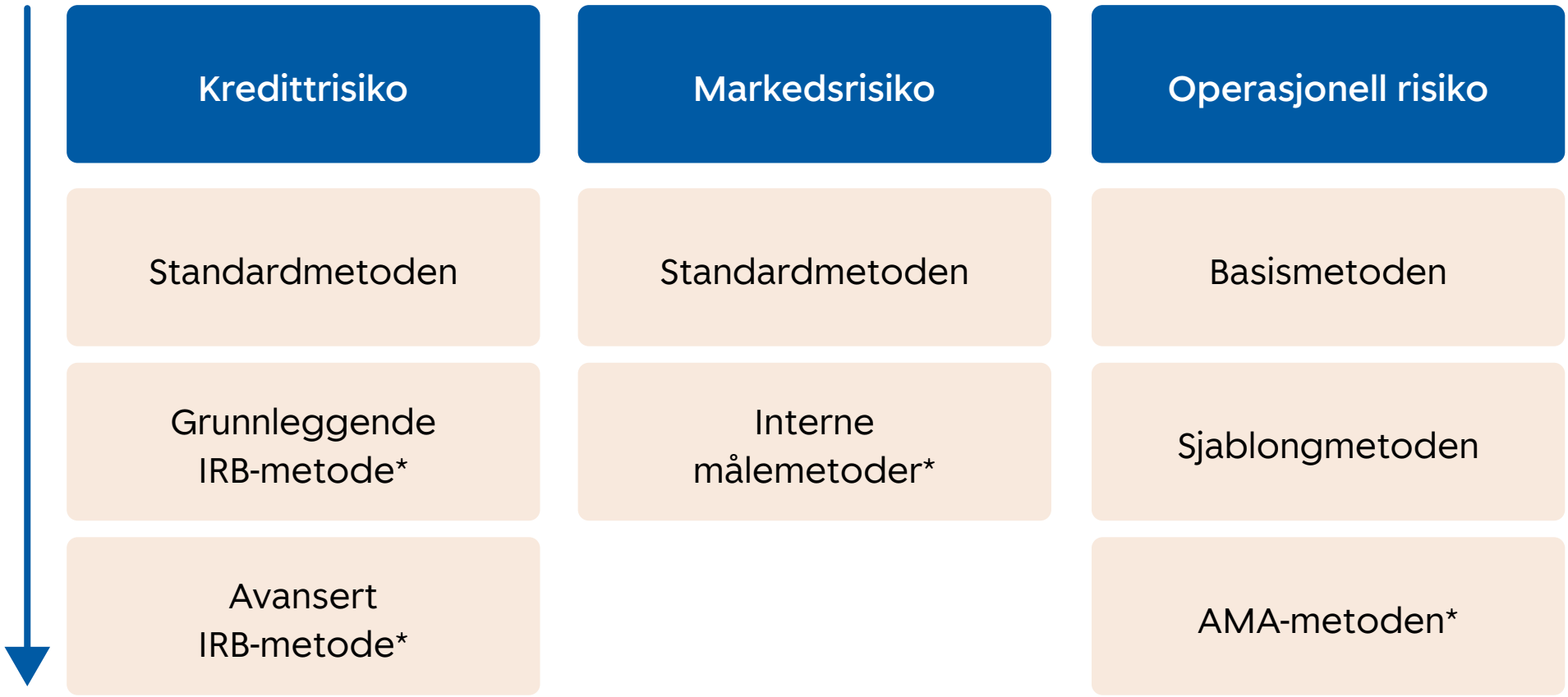
Ansvarlig kapital

I henhold til allmennaksjeloven skal alle selskaper til enhver tid ha egenkapital og en likviditet som er forsvarlig ut fra risikoen og omfanget av virksomheten i selskapet. Kapitaldekningsregelverket definerer i pilar 1 minimumskravet til ansvarlig kapital for følgende risikotyper: kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Det er i prinsippet to ulike tilnærminger for beregning av minimumskravet til ansvarlig kapital etter kapitaldekningsregelverket. Den ene tilnærmingen er basert på sjablongregler, mens den andre er basert på bruk av interne modeller. Ved bruk av interne modeller er det regulatoriske minimumskravet til kapital basert på bankenes interne risikovurderinger. Dette gjør det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad samsvarer med risikoen i de underliggende porteføljer eller aktiviteter.

De ulike metodene for beregning av minimumskravet til ansvarlig kapital i pilar 1 er vist i figuren til høyre.

Metoder for beregning av minimumskravet til ansvarlig kapital¹



* Metodene krever tillatelse av Finanstilsynet

SpareBank 1 Sør-Norge benytter standardmetoden (for kredittrisiko) for beregning av kapitalkrav for markedsrisiko og sjablongmetoden for operasjonell risiko. Ved beregning av nødvendig krav til kapital for kredittrisiko har SpareBank 1 Sør-Norge tillatelse til å bruke interne modeller i både personmarkedet (IRB-massemarked) og bedriftsmarkedet (avansert IRB-metode for foretak). Dette innebærer at risikoparameterne misligholdssannsynlighet (PD – Probability of Default), konverteringsfaktor (KF) til bruk for å fastsette eksponering ved mislighold (EAD - Exposure at Default) og tapsgrad ved mislighold (LGD - Loss Given Default) er beregnet ved hjelp av egne modeller.

¹ De tre metodene som er tilgjengelige for beregninger av kapital for operasjonell risiko ble erstattet av ny standardmetode ved endelig baselregelverk som trådte i kraft januar 2022.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)
15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

IRB-systemet

IRB-systemet i SpareBank 1 Sør-Norge omfatter alle modeller, arbeids- og beslutningsprosesser, kontrollmekanismer, IT-systemer og interne retningslinjer og rutiner som benyttes i måling og styring av kredittrisiko. SpareBank 1 Sør-Norge sin målsetting med IRB-systemet er å danne grunnlag for god risikostyring og sikre tilfredsstillende kapitaldekning i forhold til risikoen som konsernet påtar seg. IRB-systemet griper inn i en betydelig del av konsernets virksomhet, og har bidratt til å heve kvaliteten på risikostyringen betydelig.

De interne målemetodene som benyttes ved den interne risikostyringen gjennomgås i kapittel for kredittrisiko. Regulatoriske beregninger av risikoeksponering og kapitalkrav beregnes med utgangspunkt i de samme systemer og modeller som benyttes ved den interne risikostyringen, men med enkelte forskjeller i modeller og modellparametere.

Tabellen til høyre viser hovedmetodene som SpareBank 1 Sør-Norge bruker ved beregning av minstekravene til ansvarlig kapital for henholdsvis kreditt-, markeds- og operasjonell risiko.

* Porteføljen til gamle SpareBank 1 Sørøst-Norge benytter foreløpig fortsatt Standardmetoden.
** Det tidligere heleide datterselskapet SpareBank 1 SR-Finans AS ble fusjonert inn i morbank SpareBank 1 SR-Bank ASA fra og med 1. januar 2017. Den innfusjonerte porteføljen av leasing rapporteres regulatorisk etter standardmetoden, mens internt benyttes IRB-metoden. SpareBank 1 Sør-Norge har søkt og fått tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte avansert IRB for den innfusjonerte porteføljen av leasing. Implementering av IRB på denne delen av porteføljen vil gjennomføres ved implementering av reviderte IRB-modeller for foretak for den innfusjonerte porteføljen av leasing.

SpareBank 1 Sør-Norge sine metoder for beregning av minimumskravet til ansvarlig kapital

Risikotype	Portefølje	Regulatorisk metode
Kredittrisiko*	Stater – morbank	Standardmetoden
	Institusjoner – morbank	Standardmetoden
	Borettslag, lag og foreninger – morbank	Standardmetoden
	Foretak – morbank	IRB-Avansert
	Massemarked – morbank	IRB-massemarked
	Leasing	Standardmetoden**
	Forbrukslån og billån	Standardmetoden
	SpareBank 1 SR-Investering AS – datterselskap	Standardmetoden
	SpareBank 1 SR-Forvaltning AS – datterselskap	Standardmetoden
	Massemarked - SR-Boligkreditt AS	IRB-massemarked
	Foretak – SpareBank 1 Næringskreditt AS	Standardmetoden
	Foretak – BN Bank AS	IRB-Avansert
Markedsrisiko	Massemarked – BN Bank AS	IRB-massemarked
	Egenkapitalrisiko – morbank	Standardmetoden
	Gjeldsrisiko – morbank	Standardmetoden
	Valutarisiko- morbank	Standardmetoden
Operasjonell risiko	Døtre og andre deleide selskap	Standardmetoden
	SpareBank 1 Sør-Norge inklusive datterselskaper	Sjablongmetoden
	Andre deleide selskap	Standardmetoden



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg



Kombinerte bufferkrav

I Basel III ble det innført krav til kombinerte bufferkrav utover minimumskravet til ansvarlig kapital. Disse er bevaringsbuffer, systemrisikobuffer, motsyklisk buffer og buffer for systemviktige finansinstitusjoner.

Bevaringsbuffer (2,5 prosent): Kravet til bevaringsbuffer på 2,5 prosent av bankens beregningsgrunnlag er konstant gjennom alle konjunkturer. Formålet med bevaringsbufferen er å sikre at bankene bygger kapital i høykonjunktur for å hindre at kapitalen faller under minimumskravet i perioder med lavkonjunktur.

Systemrisikobuffer (4,5 prosent): Systemrisiko kan defineres som en risiko for at finansiell ustabilitet gir forstyrrelser i tilbudet av finansielle tjenester av et omfang som kan gi betydelige negative virkninger på produksjon og sysselsetting. Finansdepartementet besluttet i august å holde systemrisikobufferkravet uendret på 4,5 prosent.

Motsyklisk buffer (0,0-2,5 prosent): I Norge blir det krevd en motsyklisk kapitalbuffer i intervallet 0 - 2,5 prosent-poeng i form av ren kjernekapital. Formålet med motsyklisk kapitalbuffer er å gjøre bankene mer solide og robuste overfor utlånstap. I desember besluttet Norges Bank å holde det motsykliske bufferkravet for banker uendret på 2,5 prosent.

Buffer for systemviktige institusjoner (1,0 -2,0 prosent): Kredittforetak som av norske myndigheter blir definert som systemviktige vil få tillagt et ekstra bufferkrav på to prosent. Institusjoner med en forvaltningskapital på minst 10 prosent av Fastlands-Norges BNP, eller en andel av utlånsmarkedet på minst fem prosent, defineres som systemviktig. SpareBank 1 Sør-Norge ASA er definert som en systemviktig finansinstitusjon med særskilt bufferkrav på 1 prosent.

Pilar 2-kravet (1,6 prosent): Pilar 2-kravet er et institusjonsspesifikt påslag med formål å skape sikkerhet for at norske banker har tilstrekkelig kapital til å dekke risikoen forbundet med virksomheten også utover de risikoene som inngår i det regulatoriske minimumskravet. Finanstilsynet ga i 2024 konsernet et individuelt Pilar 2-krav på 1,9 prosent og et midlertidig Pilar 2-krav på 0,5 prosent, frem til søknader om modellendringer er behandlet. Samlet krav var satt skjønnsmessig og som følge av planlagt fusjon. Pilar 2-kravet skal dekkes av 56,25 prosent ren kjernekapital. Finanstilsynet forventer i tillegg at konsernet har en kapitalkravsmargin på 1,25 prosent.

Faktisk kapitaldekning

Ren kjernekapitaldekningen ble 18,01 prosent, mens kapitaldekningen ble 23,02 prosent per 31.12.2024. Dette er over kravet til ren kjernekapitaldekning på 17,6 prosent.

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitaldekning (leverage ratio) er en soliditetsindikator som supplerer de risikovektede minstekravene. Minstekravet til uvektet kjernekapitalandel er fastsatt til 4,25 prosent for SpareBank 1 Sør-Norge. Konsernet har ved utgangen av 2024 en uvektet kjernekapitalandel på 7,67 prosent, og er dermed godt over minimumskravet.

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

4. Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Generelt om kredittrisiko

SpareBank 1 Sør-Norge har hovedsakelig kredittrisiko gjennom utlånsporteføljen i personmarkedet og bedriftsmarkedet. I tillegg har konsernet kredittrisiko gjennom likviditetsreserveporteføljen som i hovedsak skal bestå av obligasjoner og sertifikater med lav risiko som kvalifiserer for låneadgang i Norges Bank. Ved beskrivelse av kredittrisiko i dette avsnittet benyttes følgende begreper:

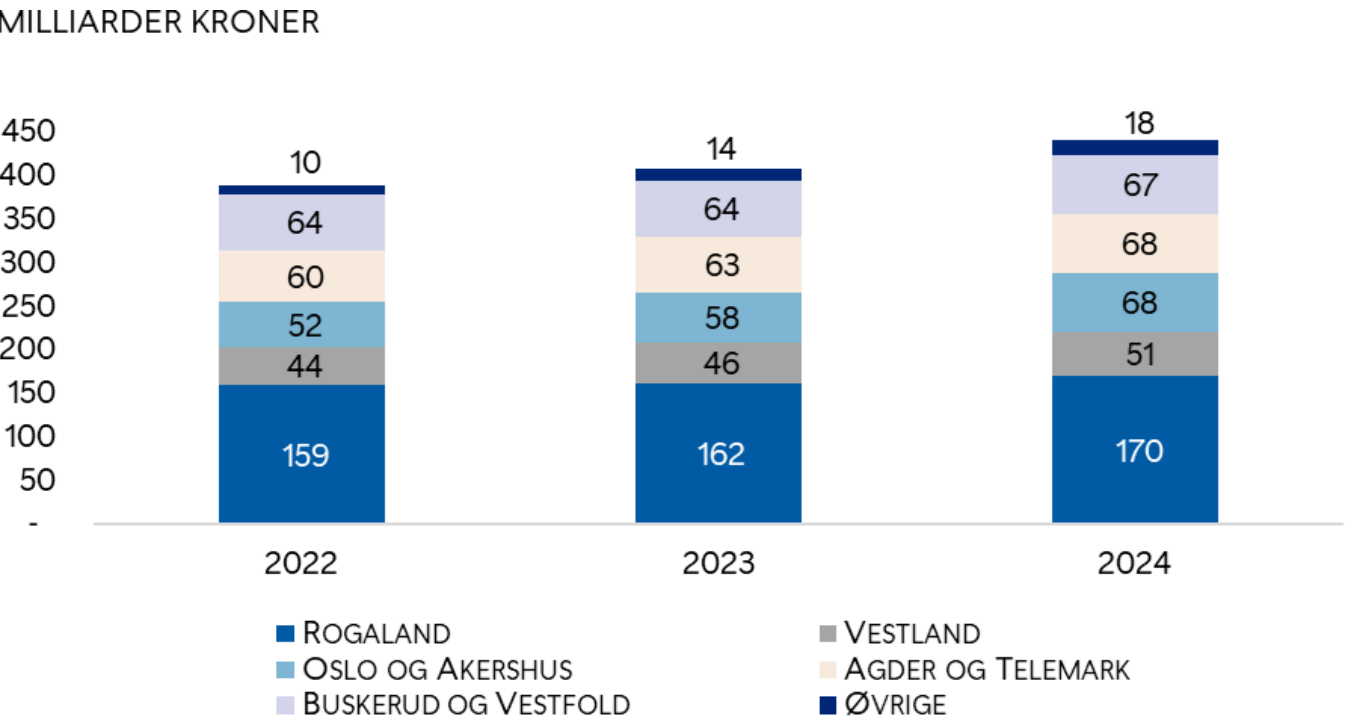
- Misligholdssannsynlighet (PD) – sannsynlighet for mislighold i løpet av en 12-måneders periode basert på langsiktig utfall¹.
- Eksponering ved mislighold (EAD) – en beregnet størrelse som inneholder faktisk eksponering og forventet eksponering på bevilgede, men ikke trukne rammer på misligholdstidspunktet.

Utvikling i kredittrisiko²

SpareBank 1 Sør-Norge har Sør-Norge som primært geografisk markedsområde, med størst tilstedeværelse i Rogaland, Vestland, samt Oslo og Akershus. Figuren nedenfor viser eksponeringen fordelt på geografiske områder per desember de tre siste årene for kunder i SpareBank 1 Sør-Norge (morbank) inkludert porteføljer overført til kredittforetak.

¹ Langsiktig utfall gjennom en full tapssyklus med en varighet på 25 år.
² Alle tall fra 2022 og 2023 er proforma/sammenslåtte tall fra SpareBank 1 Sørøst-Norge og SpareBank 1 SR-Bank.

Eksponering (EAD) fordelt på geografisk markedsområde



Eksponering i Rogaland, utgjorde 170 milliarder kroner per 31.12.2024. Dette tilsvarer 39 prosent av SpareBank 1 Sør-Norges totale utlånseksponering. Utlånseksponeringen i SpareBank 1 Sør-Norge består av en godt diversifisert portefølje med både personkunder og bedriftskunder. Figuren under viser utviklingen i utlånsporteføljen i personmarkedet og bedriftsmarkedet de tre siste årene.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

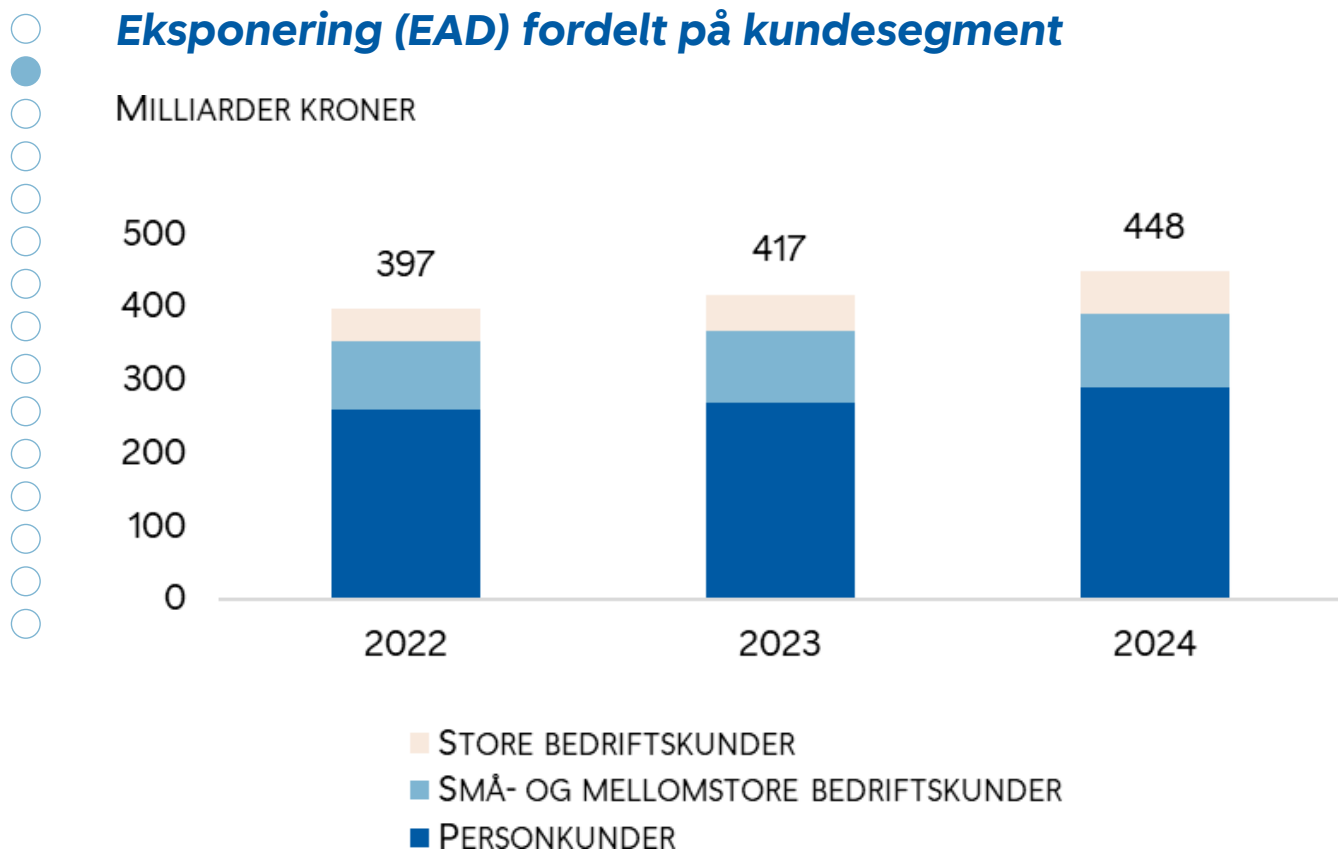
12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

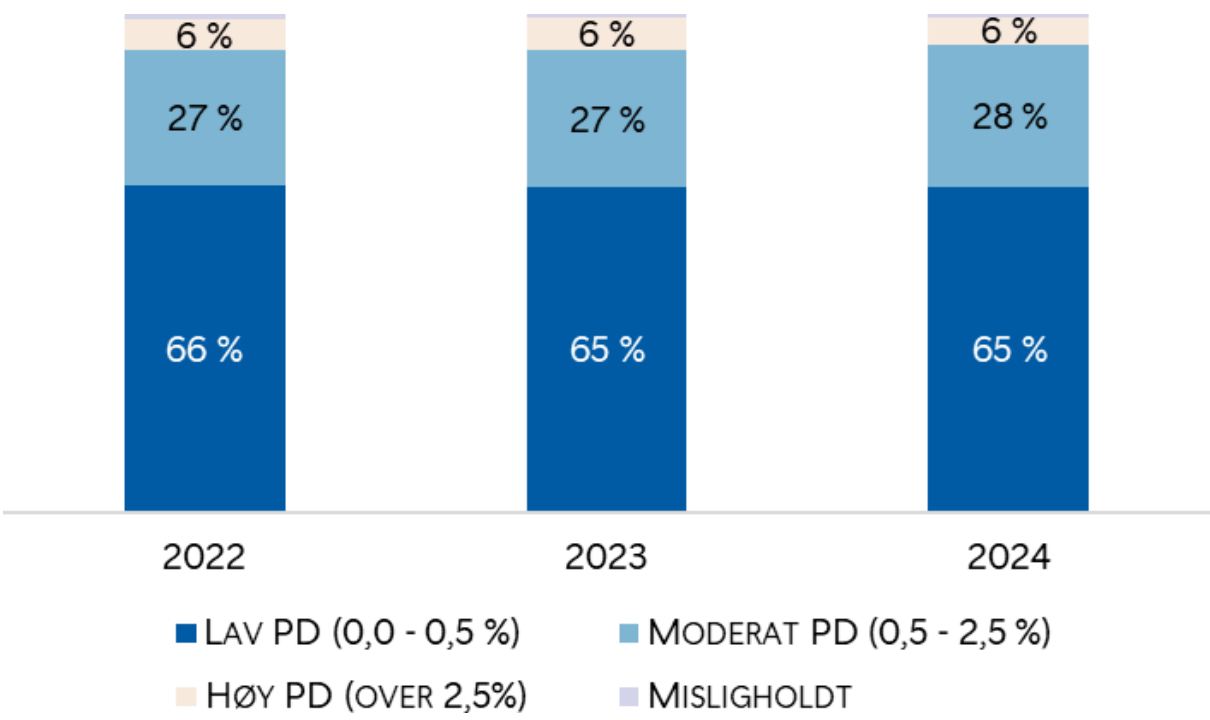


Den største andelen av utlånseksponeringen i SpareBank 1 Sør-Norge er rettet mot personmarkeds kunder, og utlån i dette segmentet er i all hovedsak finansiering med pant i fast eiendom. Eksponering mot personkunder har økt fra 269 milliarder til 289 milliarder i 2024. 95 prosent av utlånseksponeringen i personmarkedet består av engasjementer som er mindre enn 10 millioner kroner. Eksponeringen mot små- og mellomstore bedriftskunder har økt fra 98 til 102 milliarder kroner i 2024. Kreditteksponeringen mot store kunder har økt fra 50 til 57 milliarder i løpet av 2024. Store bedriftskunder defineres her som enkeltkunder med eksponering (EAD) større enn 250 millioner kroner. Et klart definert rammeverk som setter begrensninger på hva som finansieres, og på hvilke vilkår, bidrar til å opprettholde en stabil og robust portefølje.

Andel utlånseksponering mot kunder med misligholdssannsynlighet (PD) lavere enn 0,5 prosent utgjør 65 prosent i 2024. Dette er kunder som risikoklassifiseres i misligholdsklasse A, B eller C. Andelen utlånseksponering med moderat PD var 28 prosent. Disse kundene risikoklassifiseres i misligholdsklasse D, E og F.

³ For personkunder er det ulike krav til langsiktig utfall for misligholdssannsynlighet (PD) internt og regulatorisk. Figuren viser utlånsporteføljen med interne PD-estimer.

Utlånsportefølje fordelt på misligholdssannsynlighet (PD)³



SpareBank 1 Sør-Norge har et betydelig fokus på oppfølging av engasjementer med PD høyere enn 2,5 prosent. Per desember 2024 er 5,6 prosent av utlånseksponeringen mot kunder med PD høyere enn 2,5 prosent. Disse kundene risikoklassifiseres i misligholdsklasse G, H og I. Eksponeringen mot misligholdte kunder utgjør 0,6 prosent av total utlånseksponering i bedriftsmarkedet og personmarkedet per desember 2024. Porteføljesammensetningen bygger på en klart definert strategi, der vekst og risikoprofil blant annet styres gjennom særskilte kredittstrategiske rammer for henholdsvis porteføljesammensetning og konsentrasjonsrisiko.

Figuren under viser utviklingen i belåningsgrad i personmarkedsporteføljen fra 2023 til 2024. Beregningen av belåningsgrad tar utgangspunkt i sikkerhetenes markedsverdi, og er vist som totalfordelt belåningsgrad. Ved totalfordelt belåningsgrad tilordnes hele det aktuelle lånet ett og samme intervall.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

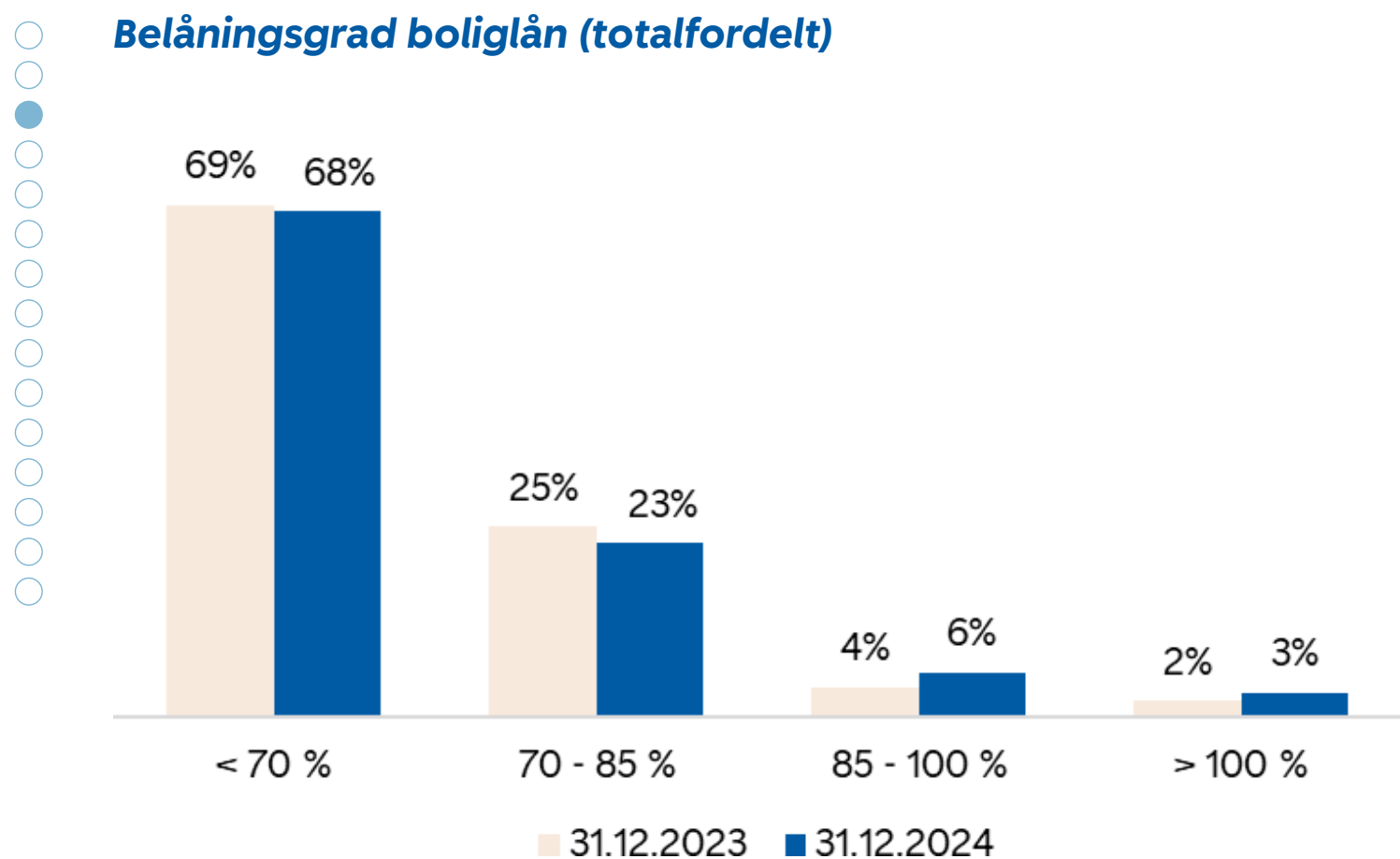
12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg



Styring og kontroll av kredittrisiko

Kredittrisiko styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyring. Styringen av kredittrisiko bygger på følgende hovedprinsipper:

- Konsernet skal være blant de ledende aktørene i Norge innenfor styring av kredittrisiko.
- Det skal legges særlig vekt på at kundenes virksomhet er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og at virksomheten har et langsiktig perspektiv.
- Hovedfokus i kredittgivningingen skal være kundens betjeningsevne, og svak/ manglende betjeningsevne skal ikke kunne kompenseres med god sikkerhet.
- Risikoen som oppstår ved å konsentrere utlånsvirksomheten mot en enkelt kunde, bransje eller segment skal begrenses for å unngå at enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Kredittkultur

SpareBank 1 Sør-Norge er blant de ledende aktørene i Norge innenfor styring av kredittrisiko. Dette er oppnådd gjennom lokal kunnskap om kunden, og bruk av robuste kredittmodeller og kredittanalyser. Videre stilles det tydelige krav til medarbeidernes kompetanse og holdninger, der evnen til å erkjenne risiko og viljen til å ta lærdom av erfaring vektlegges. I kredittvurderingene legges det særlig vekt på at kundenes virksomhet er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, at kundenes virksomhet har et langsiktig perspektiv, samt at kundene både har nødvendig betjeningsevne og robust egenkapital hensyntatt virksomhetens art. Kredittgivningen preges av tydelige ansvarsforhold der samhandling skal sikre et best mulig beslutningsgrunnlag, men der selve kredittbeslutningen fattes individuelt.

Evnen til å etterleve egne retningslinjer, og på den måten unngå finansiering av engasjementer i strid med disse, tillegges betydelig vekt. Det er derfor stort fokus på kredittmedarbeidernes aktive bruk og etterlevelse av et rammeverk for styring av kredittrisiko som er i tråd med beste praksis på området. Etterlevelsen blir også særskilt fulgt opp av uavhengige representanter fra konsernets risikostyringsmiljø, både gjennom løpende deltagelse i de ulike kredittutvalgene og gjennom uavhengig rapportering fra arbeidet i kredittutvalgene.

Kredittstrategi

SpareBank 1 Sør-Norge har Sør-Norge som primært geografisk markedsområde. Den overordnede kredittstrategien fastsetter at konsernet skal ha en moderat risikoprofil der ingen enkelthendelse skal kunne skade konsernets finansielle stilling i vesentlig grad. Konsernets kredittstrategi består av overordnede kredittstrategiske rammer som skal sikre en diversifisert portefølje og en tilfredsstillende risikoprofil. Rammene setter grenser for misligholdssannsynlighet, forventet tap, risikojustert kapital og hvor stor andel av samlet utlånseksposering som kan være mot bedriftsmarkedet.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

- SpareBank 1 Sør-Norge sine porteføljer som er eller vil bli overført til
- kredittforetak⁴ inkluderes i de ovennevnte kredittstrategiske rammene. For
- bedriftsmarkedet er det også spesifikke rammer for maksimal andel av kapital
- mot henholdsvis enkeltbransjer, gruppen av større kunder og kunder med høy
- risiko. Videre vedtas det rammer for beregnet maksimalt tap på enkeltkunder.
- En enkeltkunde inkluderer i denne sammenheng også engasjementer med to
- eller flere motparter når bestemmende innflytelse eller økonomiske forbindelser
- mellom disse er slik at økonomiske vansker hos den ene sannsynligvis vil medføre
- betalingsvanskeligheter for den eller de andre.

Rammene skal sikre en diversifisert portefølje innenfor bedriftsmarkedet. De kredittstrategiske rammene fastsettes av styret, og eventuelle avvik fra disse skal derfor fremlegges styret for godkjenning. Avdeling for risikostyring rapporterer kvartalsvis utviklingen i de kredittstrategiske rammene til styret.

Kredittfaglige føringer

De kredittfaglige føringene fastsetter minimumskrav som gjelder for alle typer finansiering, unntatt for engasjementer innvilget som ledd i utøvelse av særskilte kredittsikringsfullmakter. I tillegg til de generelle kredittfaglige føringene, er det utarbeidet et sett av mer spesifikke kredittfaglige føringer knyttet til bransjer eller segmenter som kan innebære en særskilt risiko. De overordnede kredittfaglige føringene (absolutte krav) revideres minimum årlig og godkjennes av konsernsjef, med orientering til styret.

Kredittfullmaktsreglementet

Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser, men delegerer innen visse rammer kredittfullmaktene til konsernsjef, som innenfor egne fullmakter kan delegere disse videre. De delegerte kredittfullmaktene er knyttet opp mot et engasjements misligholdssannsynlighet. Fullmaktene er personlige. Det innebærer at kredittutvalgene ikke har beslutningsmyndighet, men innstiller til fullmaktshaver.

⁴ SR-Boligkreditt AS, SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS

Dersom innstilling fra kredittutvalg ikke foreligger, reduseres fullmaktsgrensene med 50 prosent. Generelt er fullmaktene romslige dersom et engasjements misligholdssannsynlighet tilsier lav risiko, mens fullmaktene strammes inn progressivt med økende risiko. Kredittfullmaktsreglementet gjennomgås årlig, og endringer godkjennes av konsernsjef med orientering til styret. Dette gjelder imidlertid ikke endringer i konsernsjefs kredittfullmakter, da disse godkjennes av styret.

Kredittbehandlingsrutiner

Kredittbehandlingsrutinene regulerer i detalj alle forhold knyttet til konsernets kredittgivning og engasjementsoppfølging. Kredittgivnings-prosessen gir en nærmere beskrivelse av kunden og formålet med lånesøknaden, samt vurderinger av forhold rundt:

- Eiere og ledelse
- Finansieringsstruktur
- Overholdelse av kredittstrategi og kredittfaglige føringer
- Inntjening – hvorvidt kunden vil ha tilstrekkelig inntjening til å betjene løpende forpliktelser, renter og avdrag fremover
- Tæring – dersom inntjening svikter, hvor lenge og hvordan kan kunden dekke løpende forpliktelser, renter og avdrag
- Sikkerhetsobjekter og totalvurdering av risiko

Måling av kredittrisiko

Det foretas en løpende engasjements- og porteføljeovervåking av eksisterende engasjement. Kredittrisikoen følges overordnet opp ved bruk av konsernets porteføljestyringssystemer, systemer for tidlig varsling av sentrale utviklingstrekk («early warning») og systemer for overvåking av kvaliteten i selve kredittinnvilgelsesprosessen.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

Porteføljestyring

Konsernets risikoeksponering følges opp ved hjelp av et overordnet porteføljestyringssystem. Systemet inneholder en mengde informasjon om risikoen på både aggregert og detaljert nivå. Dette gjør det mulig med en effektiv overvåking og styring av risikoutviklingen i porteføljen. Det foretas en månedlig oppdatering av all porteføljeinformasjon inkludert oppdatering av kundenes misligholdssannsynlighet.

Utviklingen av risikoen i porteføljene følges opp med særlig vekt på utviklingen i risikoklassifisering (migrering), forventet tap, risikojustert kapital og risikojustert avkastning. Risikojustert kapital gjenspeiler den faktiske risikoeksponeringen bedre enn hva det tradisjonelle fokuset på utlånsvolum gjør.

Early Warning

Konsernets system for early warning gir anledning til løpende oppfølging av sentrale risikodrivere på kundene, og fungerer som en viktig indikator for potensiell misligholdsutvikling. Hensikten er å fange opp sentrale utviklingstrekk på et tidligst mulig tidspunkt.

- Eksempel på slike risikodrivere er:
- Kortsiktig og gjentatte mislighold
 - Utvikling i rammeutnyttelse – både på kassekreditter, byggelån og fleksilån
 - Utvikling i antall avdragsutsettelse
 - Offisielle kunngjøringer

Kredittprosessovervåking

Konsernets systemer for overvåking av kredittinnvilgelsesprosessen gir mulighet for en løpende oppfølging av kredittkvaliteten og den risikojusterte avkastningen på nye engasjement. Systemet er godt egnet til sammenligning av kvalitet på tvers av avdelingene, og muliggjør tidlig handling hvis for eksempel enkeltavdelinger har en uønsket utvikling i den løpende kredittpraksisen.

Risikoklassifiseringssystemet

SpareBank 1 Sør-Norge har benyttet interne kredittmodeller siden 2007 for personmarkedet og siden 2015 for bedriftsmarkedet (IRB avansert). Før 2015 hadde banken tillatelse til å benytte grunnleggende IRB-metode for foretak. Kompetansesenter for Kredittmodeller (KFK) utvikler kredittmodeller på vegne av bankene SpareBank 1-alliansen. I tillegg har KFK etablert en separat og uavhengig avdeling for Validering som bistår og støtter bankene i valideringsarbeidet. SpareBank 1 Sør-Norge har også etablert separate avdelinger innen Risikostyring med ansvar for henholdsvis modellutvikling og validering.

Konsernet benytter interne kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyring. Risikoklassifiseringssystemet baserer seg på hovedkomponentene som vist i tabellen nedenfor.

Risikoklassifiseringssystemet i SpareBank 1 Sør-Norge

Risikoklassifisering	Kort beskrivelse
Misligholds-sannsynlighet (PD)	Kundene blir klassifisert i misligholdsklasser ut fra sannsynligheten for mislighold i løpet av en 12-måneders periode beregnet ut fra et langsiktig utfall.
Eksponering ved mislighold (EAD)	Dette er en beregnet størrelse som angir konsernets eksponering mot kunden ved mislighold.
Tapsgrad ved mislighold (LGD)	Dette er en beregnet størrelse av hvor mye konsernet kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser.
Forventet tap (EL)	Dette er det beløpet man statistisk sett må forvente å tape på utlånsporteføljen i løpet av en 12 måneders periode, gitt normal konjunktursituasjon.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg



Risikojustert kapital (UL)	Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital banken må sette av som en buffer for framtidig uventet tap.
Risikogruppe	Kunden får tildelt risikogruppe basert på engasjementets risikojusterte kapital.
Risikoprising	SpareBank 1 Sør-Norge er opptatt av å prise risiko riktig, og har en prisingsmodell som hensyntar risikoen i engasjementet ved beregning av pris.

Sannsynlighet for mislighold – PD

Definisjonen av den enkelte misligholdsklasse er vist i tabellen nedenfor. Tabellen viser også sammenhengen mellom klassifisering i de største eksterne ratingbyråene og klassifiseringen som benyttes i SpareBank 1 Sør-Norge.

5 Langsiktig utfall gjennom en full tapssyklus om lag 25 år bestående av fire perioder med normalkonjunktur og én periode med kraftig økonomisk nedgangskonjunktur.

Kundene blir klassifisert i misligholdsklasser ut fra sannsynligheten for mislighold i løpet av en 12-måneders periode basert på et langsiktig utfall gjennom en full tapssyklus⁵.

Misligholdssannsynlighet beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall knyttet til inntjening og tæring, samt på grunnlag av ikke-finansielle kriterier som atferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni misligholdsklasser (A-I). I tillegg har konsernet to misligholdsklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement. SpareBank 1 Sør-Norge vektlegger en stabil og forutsigbar kredittgivning og kapitalisering over tid.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet er det i hovedsak to ulike tilnærminger som kan benyttes; Point in Time (PIT) og Through the Cycle (TTC).

Definisjon av misligholdsklasser og sammenhengen mellom klassifisering i SpareBank 1 Sør-Norge og de største eksterne ratingbyråene

Misligholdsklasse	Nedre grense	Øvre grense PD	Ratingskala Standard & Poor's	Ratingskala Moody's
A	0,00 %	0,10 %	AAA - A-	Aaa - A3
B	0,10 %	0,25 %	BBB+ - BBB	Baa1 - Baa2
C	0,25 %	0,50 %	BBB-	Baa3
D	0,50 %	0,75 %	BB+	Ba1
E	0,75 %	1,25 %	BB	Ba2
F	1,25 %	2,50 %	BB-	Ba3
G	2,50 %	5,00 %	B+	B1
H	5,00 %	10,00 %	B	B2
I	10,00 %	40,00 %	B- - CCC/C	B3 - Caa3/C



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

○ SpareBank 1 Sør-Norge sine modeller for beregning av misligholdssannsynlighet
○ defineres som en mellomting mellom Point in Time og Through the Cycle. Dette
○ er i tråd med beste praksis blant nordiske IRB-banker, og korresponderer med
○ tilnærmingen bak ratingmetodikken til de mest anerkjente ratingselskapene.

● Foruten å forutsi langsiktig utfall for misligholdssannsynlighet uavhengig av
○ konjunktursituasjonen, skal modellene også klare å rangere kundene etter risiko
○ (fra laveste misligholdssannsynlighet til høyeste misligholdssannsynlighet) ut
○ fra den konjunktursituasjonen man er i. Dette er viktig for å kunne forutsi hvilke
○ kunder som kan komme til å få problemer i løpet av de neste 12 månedene.
○ For å oppnå dette må også modellen inneholde variabler som fanger opp
○ konjuncturendringene.

Eksposering ved mislighold – EAD

Eksposering ved mislighold (EAD) defineres som den eksposering banken har til en kunde på misligholdstidspunktet. Konverteringsfaktoren (KF) definerer hvor stor andel av ubenyttet ramme som forventes trukket opp gitt mislighold. Ubenyttet ramme er i denne sammenheng definert som gjenstående disponibel ramme ett år før mislighold.

Innvilgede, men ikke trukne, rammer på personmarkeds kunder har en konverteringsfaktor lik 1, noe som betyr at det forutsettes 100 prosent opptrekk ved mislighold. For bedriftsmarkeds kunder blir innvilgede, men ikke trukne rammer multiplisert med en konverteringsfaktor som varierer mellom 60 og 90 prosent, avhengig av kundens misligholdssannsynlighet. Konverteringsfaktor for garantier er en myndighetsfastlagt parameter, og er satt til 1 for lånegarantier og 0,5 for øvrige garantier.

Tapsgrad ved mislighold – LGD

Tapsgrad ved mislighold beskriver hvor mye konsernet potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. LGD-modellen gir estimer som skal forutsi tapsgrad i økonomiske nedgangstider. Vurderingen tar blant annet

hensyn til verdien av underliggende sikkerheter, grad av gjenvinning på usikret del av engasjementet, grad av tilfriskning før realisasjon og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Det benyttes syv klasser for klassifisering av engasjementer i henhold til tapsgrad ved mislighold.

Definisjon av tapsgrad

LGD-klasse	Intervall for verdi av LGD
1	Inntil 10 %
2	<10 %, 20 %]
3	<20 %, 30 %]
4	<30 %, 40 %]
5	<40 %, 50 %]
6	<50 %, 60 %]
7	Over 60 %

Forventet tap – EL

Forventet tap beskriver hva konsernet statistisk sett må forvente å tape på utlånsporteføljen i løpet av en 12-måneders periode, basert på langsiktig utfall gjennom en full tapssyklus. Forventet tap beregnes med utgangspunkt i eksposering ved mislighold, misligholds-sannsynlighet og tapsgrad ved mislighold.

Risikojustert kapital – UL

Det er mange forhold som påvirker konsernets tap på utlån og kreditter. Det forventede tapet er basert på størrelser som er usikre, der usikkerheten i stor grad er knyttet til egenskaper ved engasjementene. Det er relativt lite usikkerhet knyttet til godt sikrede engasjement til låntakere som har god betjeningsevne, mens det er relativt stor usikkerhet knyttet til svakt sikrede engasjement og til kunder med ustabil betjeningsevne. For å ta hensyn til disse forholdene beregnes et uventet tap (UL) på alle engasjementer, også kalt risikojustert kapital. For dette



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Sikkerheter og andre risikoreduserende tiltak

SpareBank 1 Sør-Norge krever sikkerhetsstillelser for å redusere kredittrisikoen i hvert enkelt engasjement. For foretak nedfelles det i tillegg ulike typer vilkår i de fleste kredittavtalene. Bruk av vilkår gir banken sikkerhet for at selskapet holder forsvarlige nivåer av for eksempel likviditet og egenkapital, og at selskapet etterlever gjeldende lover og forskrifter knyttet til sin virksomhet. For personkunder tas det hovedsakelig pant i fast eiendom (bolig). For foretak tas det pant i ulike typer sikkerheter som vist i tabellen nedenfor.

Hovedtyper av sikkerheter

Sikkerhetstype	Personmarked	Bedriftsmarked
Fast eiendom	✓	✓
Tomter	✓	✓
Verdipapirer	✓	✓
Kausjoner	✓	✓
Driftstilbehør		✓
Skip		✓
Motorvogn/anleggs-maskin		✓
Varelager		✓
Landbruksløsøre		✓
Kundefordringer		✓
Innskudd	✓	✓

Konsernet fastsetter realisasjonsverdien på stilte sikkerheter på bakgrunn av statistiske data over tid, samt ekspertvurderinger i tilfeller hvor statistiske data ikke har tilstrekkelig utsagnskraft. Realisasjonsverdiene er satt slik at de ut fra en konservativ vurdering reflekterer antatt realisasjonsverdi i en lavkonjunktur. Enkle pengekrav i form av innskudd på konto i kredittinstitusjon kan pantsettes til fordel for kredittinstitusjonen. I forbrukerforhold må slik panterett etableres ved skriftlig avtale, og panteretten kan bare omfatte innskudd som står på særskilt konto som er opprettet i forbindelse med avtalen (Lov om pant § 4-4 (2)).

I personmarkedet fastsettes markedsverdien for fast eiendom enten ved å benytte kjøpesum i henhold til kontrakt, meglertakst/takst eller verdiestimater fra Eiendomsverdi. Eiendomsverdi er et informasjons- og analyseverktøy som gir tilgang til estimert markedsverdi for eiendommer i Norge. I henhold til interne rutiner kan verdiestimater fra Eiendomsverdi benyttes dersom eiendommen ligger i et velfungerende boligmarked og det er liten grad av usikkerhet i verdiestimatet. Realisasjonsverdien på fast eiendom fastsettes ved å ta utgangspunkt i markedsverdi og redusere denne med en reduksjonsfaktor som avhenger av type eiendom. I personmarkedet tas det i begrenset grad sikkerhet i andre objekter enn fast eiendom.

I bedriftsmarkedet beregnes sikkerhetsverdi på næringseiendommer ved hjelp av godkjent ekstern takst, kjøpesum ved en reell transaksjon på armlengdes avstand eller yieldmetoden der verdigrunnlaget er nåverdien av forventede netto kontantstrømmer tilknyttet eiendommen. Yield reflekterer avkastningen en investor vil kreve ved investering i eiendommen og påvirkes blant annet av faktorer som eiendommens beliggenhet og beskaffenhet, leiekontraktenes varighet, leietakernes soliditet, reguleringsrisiko og forventet langsiktig risikofri rente. Realisasjonsverdien på de stilte sikkerhetene fastsettes ved å ta utgangspunkt i markedsverdi, som reduseres med en faktor som varierer med sikkerhetsobjektets egenskaper. Reduksjonsfaktorene for alle typene av



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. **Kredittrisiko**

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

○ sikkerheter er satt på bakgrunn av verdifall man må kunne vente i en kraftig
○ økonomisk nedgangstid.
○

○ **Validering av IRB-systemet**

○ Konsernet driver kontinuerlig videreutvikling og etterprøving av
● risikostyringssystemet og kredittinnvilgelsesprosessen for å sikre god kvalitet
○ over tid. Uavhengig validering gjennomføres av avdelingen «Modellrisiko og
○ ekstern risikorapportering», som er organisert uavhengig av enhetene med
○ ansvar for modellutvikling og etablering og fornyelse av lån. Valideringsarbeidet
○ oppsummeres i en årlig valideringsrapport som danner grunnlag for styret i
○ SpareBank 1 Sør-Norge til å ta stilling til om risikostyringssystemet (IRB-systemet)
er godt integrert i organisasjonen og om det beregner risikonivå og kapitalkrav
på en betryggende måte. Valideringsfunn og eventuelle anbefalinger til
forbedring fremmes av konserndirektør for risikostyring.

Formålet med valideringen er å sikre at:

- IRB-parameterne er basert på relevante data av tilstrekkelig kvalitet
- Forutsetningene som IRB-systemet bygger på er rimelige
- Svakheter og begrensninger i modellene eller modellbruken blir kartlagt, vurdert og fulgt opp der dette er mulig
- IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen, og at det utgjør en sentral del av bankens risikostyring og beslutningstaking

Valideringsarbeidet kan deles inn i følgende hovedområder:

Datavalidering: Kontroll av datakvalitet, eventuelle brudd i dataserier eller manglende data i estimeringsgrunnlaget og ved senere modelloppfølging.

Kvalitativ validering: Vurdering av modellene og modellimplementeringen, gir en overordnet vurdering av IRB-systemet. Vurderingene omfatter modellenes evne til å måle relevant risiko, modellenes konseptuelle rimelighet og modellbegrensninger, intern forankring, dokumentasjon og implementering.

Kvantitativ validering: Etterprøving av modellenes datarepresentativitet, rangeringsevne, kalibreringsmål, kalibrering til kalibreringsmålene og stabilitet. Omfatter vurderinger på kalibreringssegmentnivå og vesentlige delporteføljer, samt misligholdsklasse og risikodrivere.

Anvendelse: Gjennomgangen skal kunne påvise at IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen og at det utgjør en sentral del av bankens risikostyring og beslutningstaking.

Etterlevelse av regulatoriske kapitalkrav: Gjennomgangen skal sikre at banken oppfyller regulatoriske kapitalkrav. Tabellen under viser modeller som benyttes i den regulatoriske IRB-rapporteringen i SpareBank 1 Sør-Norge ved utgangen av 2024.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Risikomodeller som benyttes ved regulatorisk IRB-rapportering 2024

Engasjementskategori	Segment	PD-modell	EAD-modell	LGD-modell
Massemarked (Personmarked)	Boliglånskunder med intern adferdshistorikk	PM scorekort A	KF = 1	LGD PM
	Bolig			
Massemarked (Personmarked)	Øvrige personkunder med intern adferdshistorikk	PM scorekort B	KF = 1	LGD PM
	Øvrig			
Foretak (Bedriftsmarked)	Foretak som har levert offentlig regnskap	BM bransje 1-7	EAD BM	LGD BM
	Foretak som ikke leverer fullstendig offentlig regnskap	PD sjablongscore		
	Nyetablerte foretak	PD sjablongscore		

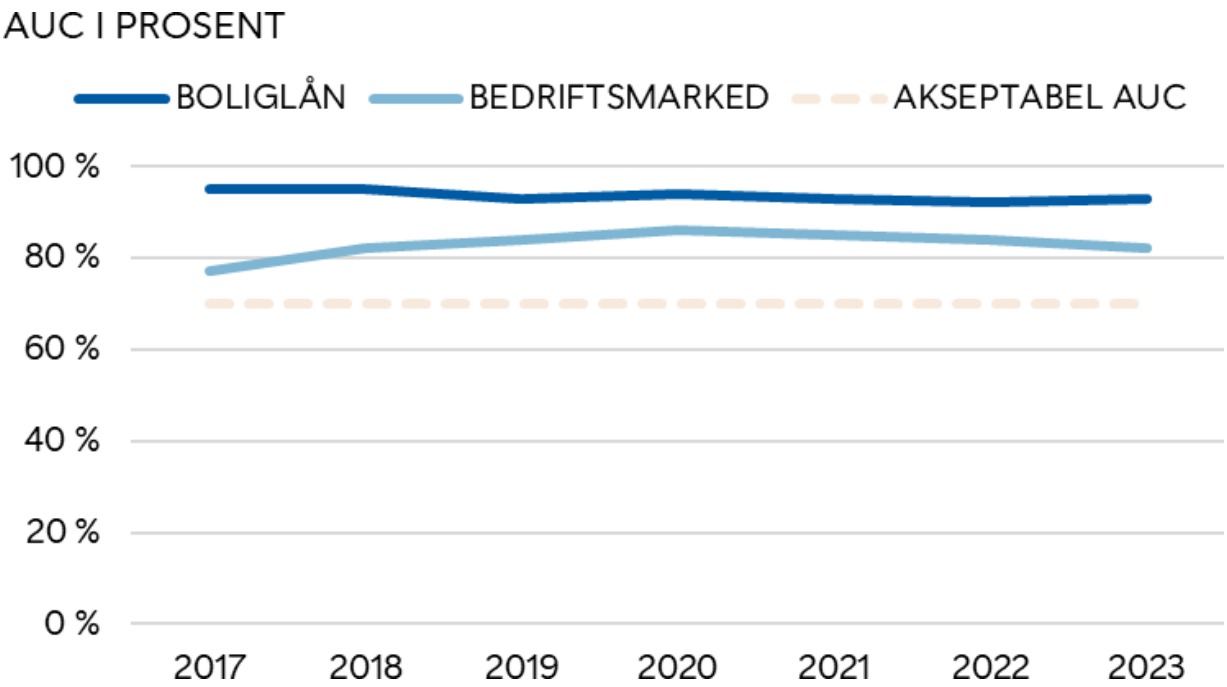
Sammenligning av risikoparametere med faktisk utfall

I dette avsnittet presenteres et utdrag av valideringsresultatene for PD-, EAD- og LGD-modellene i SpareBank 1 Sør-Norge for IRB-porteføljen. Som følge av at valideringsresultater for 2024 ikke var styrebehandlet på rapporteringstidspunktet for offentliggjøring under Pilar 3, gjengis resultater til og med valideringsår 2023.

PD-modeller

Figuren under viser PD-modellenes rangeringsevne for henholdsvis boliglån og bedriftsmarked i perioden 2017-2023. Den generiske PD-modellen for boliglån har meget høy og stabil rangeringsevne, noe som betyr at modellen har meget god evne til å rangere kundene fra de med høyest til de med lavest faktisk misligholdssannsynlighet. Validering på ulike segmenter viser også høy rangeringsevne. Den generiske PD-modellen for bedriftsmarkedskunder har høy og stabil rangeringsevne for totalporteføljen.

Rangeringsevne PD-modeller



Ved validering på ulike delporteføljer kan rangeringsevnen være noe lavere. Dette gjelder for større kunder og enkelte bransjetyper. Det er av den grunn utviklet egne PD-modeller for disse segmentene som foreløpig kun benyttes i den interne porteføljestyringen.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

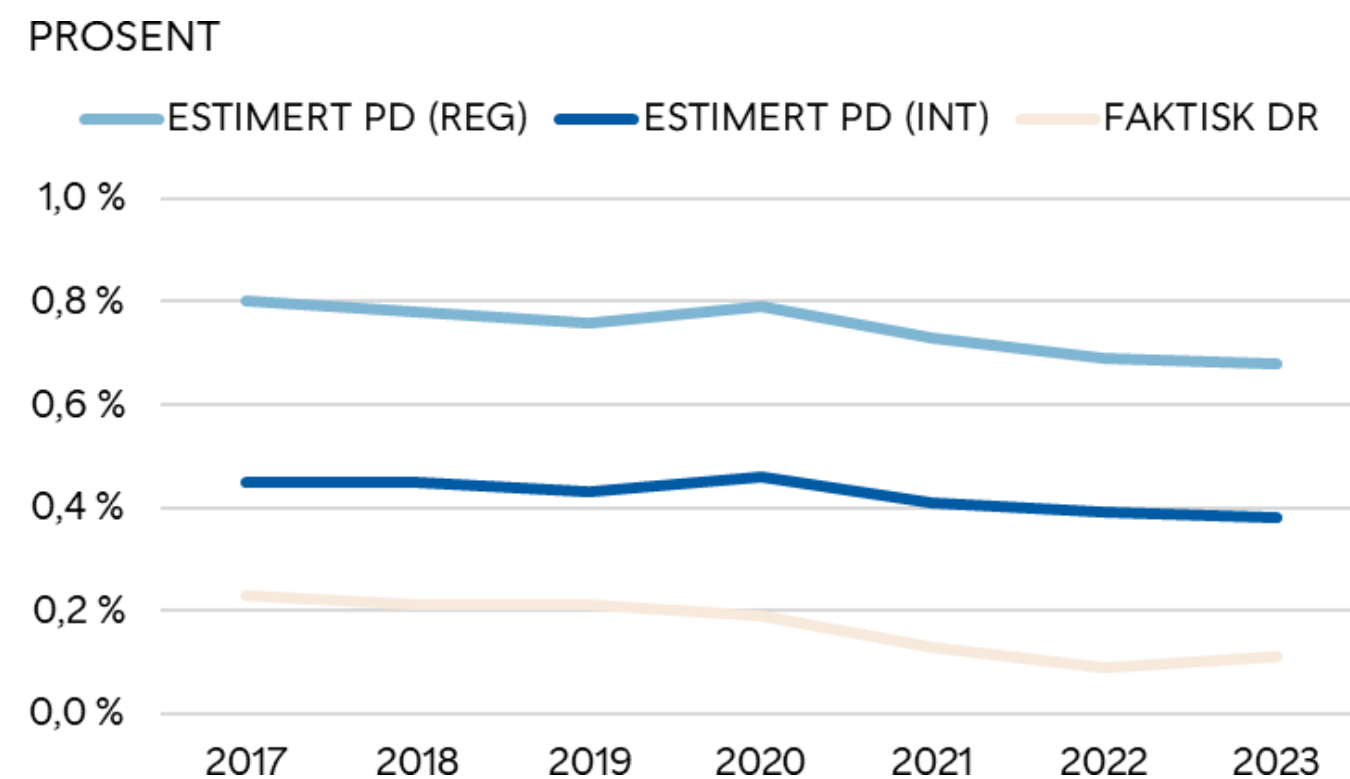
15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Gjeldende kapitaldekningsregelverk forutsetter at estimert misligholds-sannsynlighet (PD) skal forutsi langsiktig utfall gjennom en full tapssyklus. Dette betyr at misligholdsestimatene skal være relativt stabile over tid, også gjennom en konjunktursyklus. Figuren under viser gjennomsnittlig uvektet estimert misligholdssannsynlighet (PD) internt og regulatorisk sammenlignet med gjennomsnittlig faktisk mislighold i årene 2017-2023.

Regulatorisk PD er beregnet i tråd med Finanstilsynets metodikk for beregning av langsiktig utfall, med fastsatte nivåer for blant annet mislighold i en alvorlig lavkonjunktur. Intern PD er estimert ved bruk av bankens beste estimater for mislighold gjennom en full tapssyklus, og reflekterer i større grad den underliggende risikoen i porteføljen. Bruk av de interne estimatene gir mer risikosensitive risikovekter og bidrar til økt motivasjon for god risikostyring.

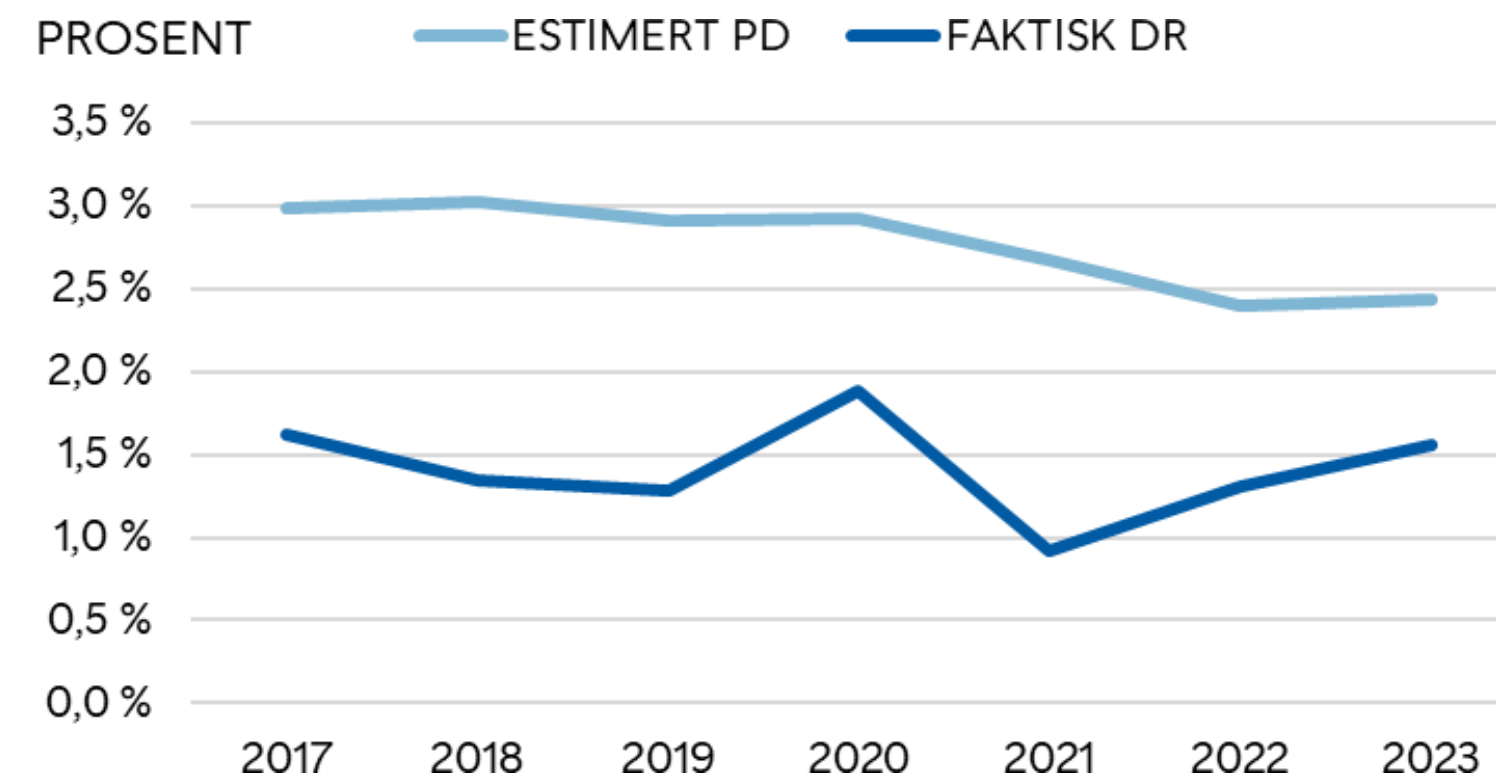
Sammenligning av uvektet estimert PD og faktisk DR – boliglån
(regulatorisk og internt)



Faktisk mislighold (DR) har vært stabilt lavt. Misligholdet er vesentlig lavere enn både internt og regulatorisk estimert mislighold (PD) i hele perioden. Regulatorisk er det – i overensstemmelse med gjeldende forskrifter – en betydelig overestimering av misligholdsnivået. For foretak er det samsvar i kalibreringen av internt og regulatorisk misligholdsnivå, og figuren nedenfor angir gjennomsnittlig uvektet estimert og faktisk mislighold for bedriftsmarkedet.

Som figuren viser er estimert sannsynlighet for mislighold (PD) høyere enn faktisk mislighold (DR) i hele perioden. PD-nivået vurderes å være i tråd med modellens ønskede konjunktoregenskaper.

Sammenligning av uvektet estimert PD og faktisk DR – bedriftsmarked



Alle kunder med kreditteksponering i SpareBank 1 Sør-Norge risikoklassifiseres minimum årlig ved oppdatering av regnskaps- eller ligningsdata. I tillegg scores kundene månedlig basert på informasjon om intern og ekstern adferd. Figurene under viser årlig migrering for henholdsvis boliglånskunder og bedriftsmarked. Migrering vil si hvor stor andel av kundene som skifter misligholdsklasse i løpet av en 12-månedersperiode.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

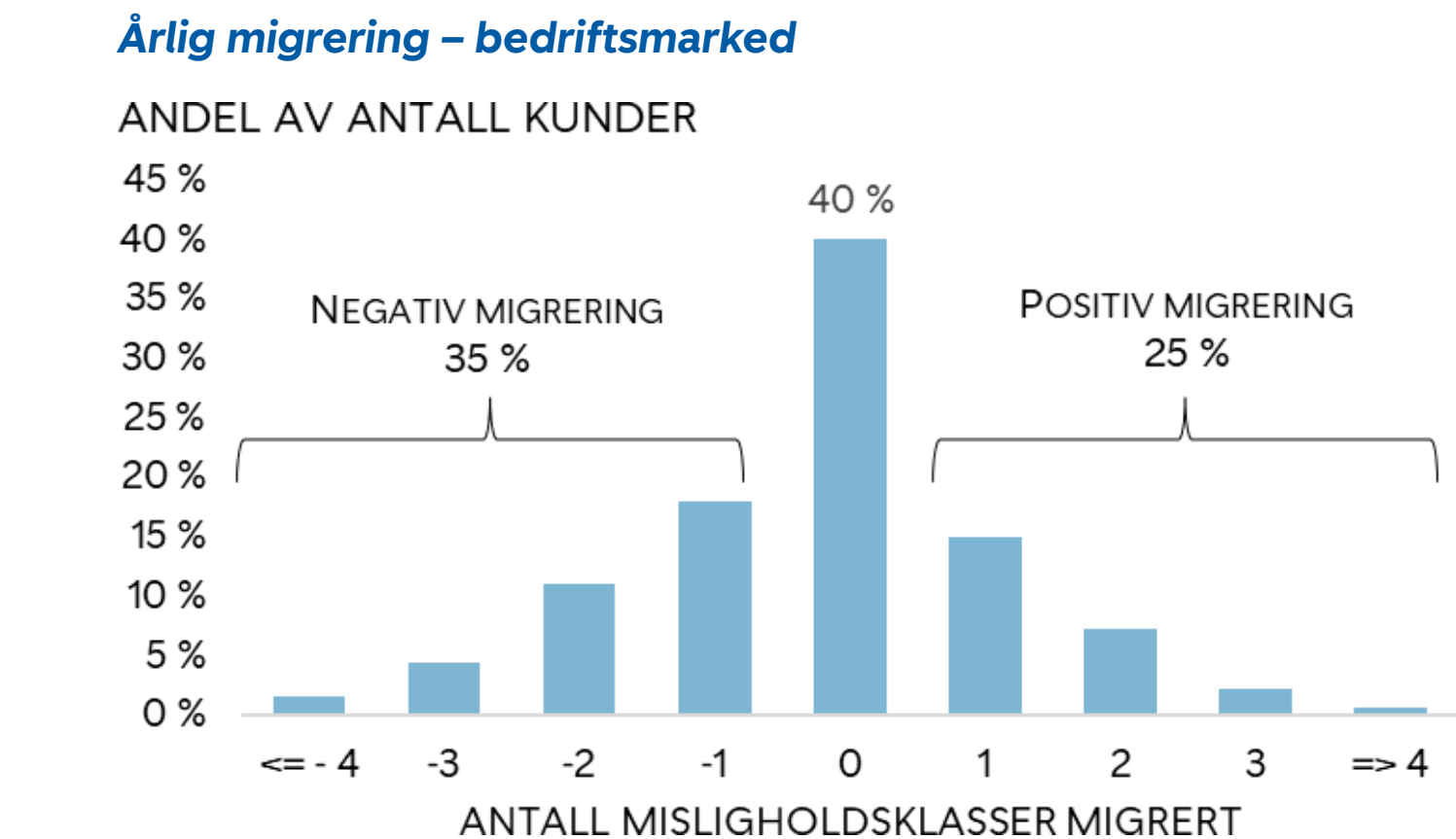
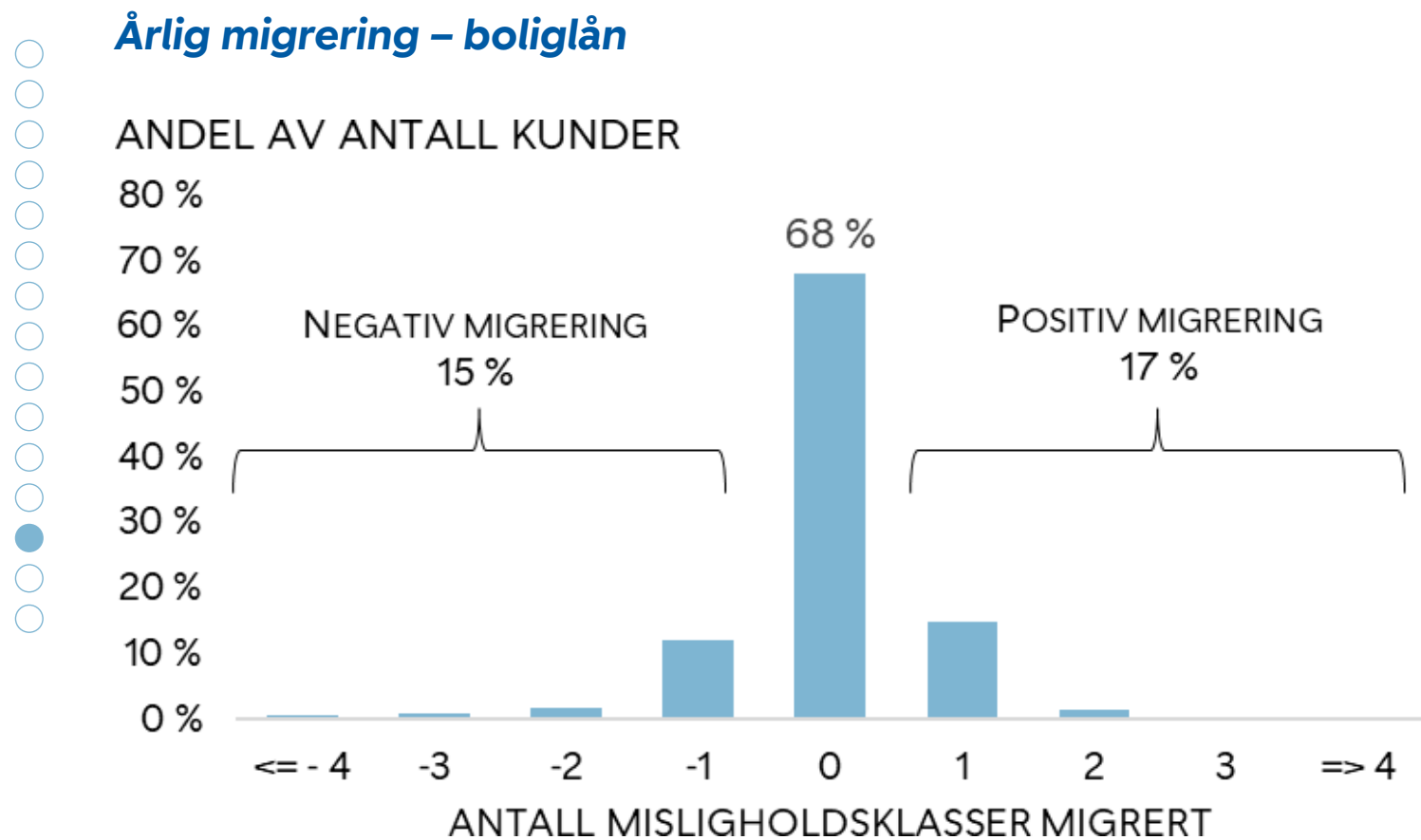
Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg



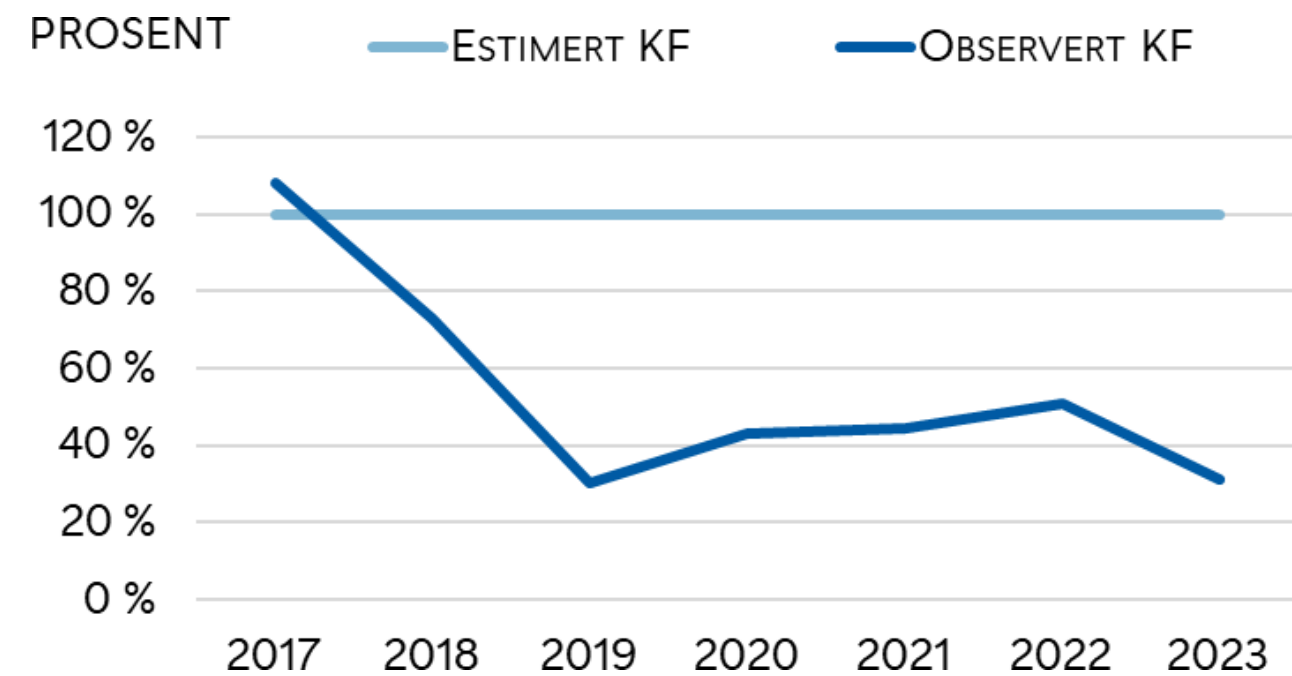
Stabiliteten i misligholdsestimatene er en indikator på modellens konjunktoregenskaper. Andelen stabile kunder i 2023 var 68 prosent for boliglån og 40 prosent for bedriftsmarkedet.

EAD-modeller

Det foretas en validering av om modellestimatene kan forutsi rammeutnyttelsen (KF) ved et alvorlig økonomisk tilbakeslag («downturn»). Dette betyr at det

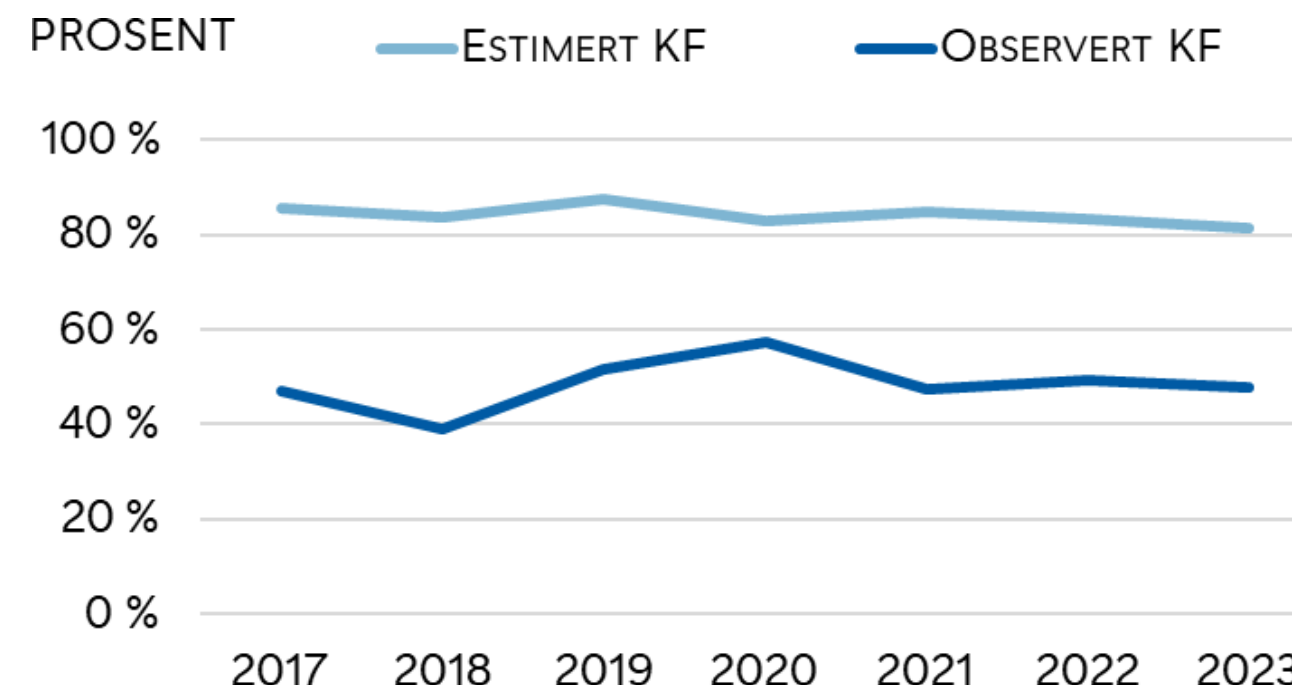
skal være tilstrekkelig margin mellom estimerte og observerte verdier i normalkonjunktur. Grafene under viser sammenligninger av konverteringsfaktor for perioden 2017-2023.

Sammenligning av estimert og observert konverteringsfaktor (KF) – boliglån (rammelån)



For samtlige boliglånskunder med rammelån er konverteringsfaktoren en fast parameter. Gjennomsnittlig observert konverteringsfaktor er 54 prosent i perioden, og betydelig lavere enn den fastsatte parameteren på 100 prosent. Høy observert KF i 2017 skyldes at små beløp får relativt store utslag målt i prosent i perioder med lavt antall mislighold.

Sammenligning av estimert og observert konverteringsfaktor (KF) – bedriftsmarked



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

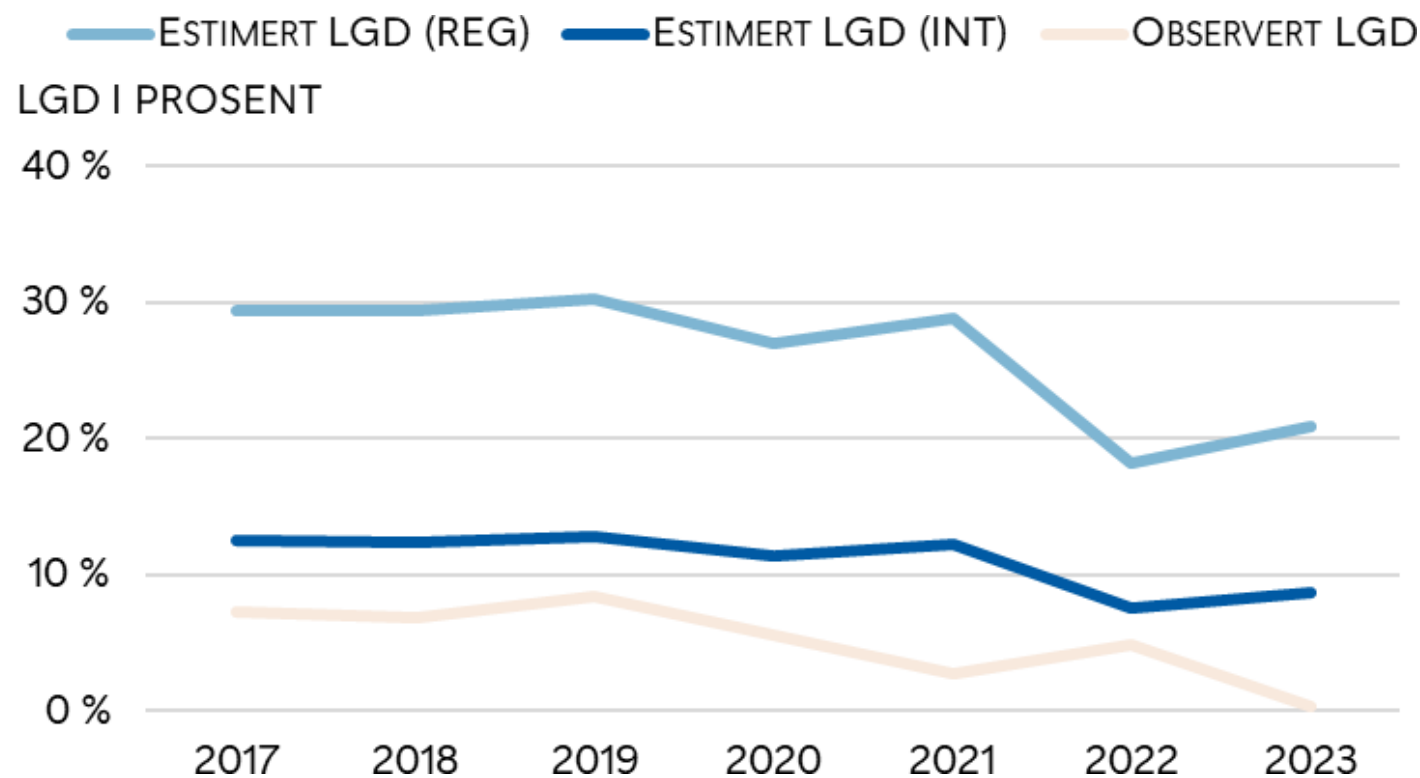
- For bedriftsmarkedet er det utviklet en egen modell som estimerer konverteringsfaktor basert på risikoklassifisering og engasjementstype. Gjennomsnittlig estimert konverteringsfaktor er 85 prosent, og betydelig høyere enn gjennomsnittlig observert konverteringsfaktor som er 49 prosent.

LGD-modeller

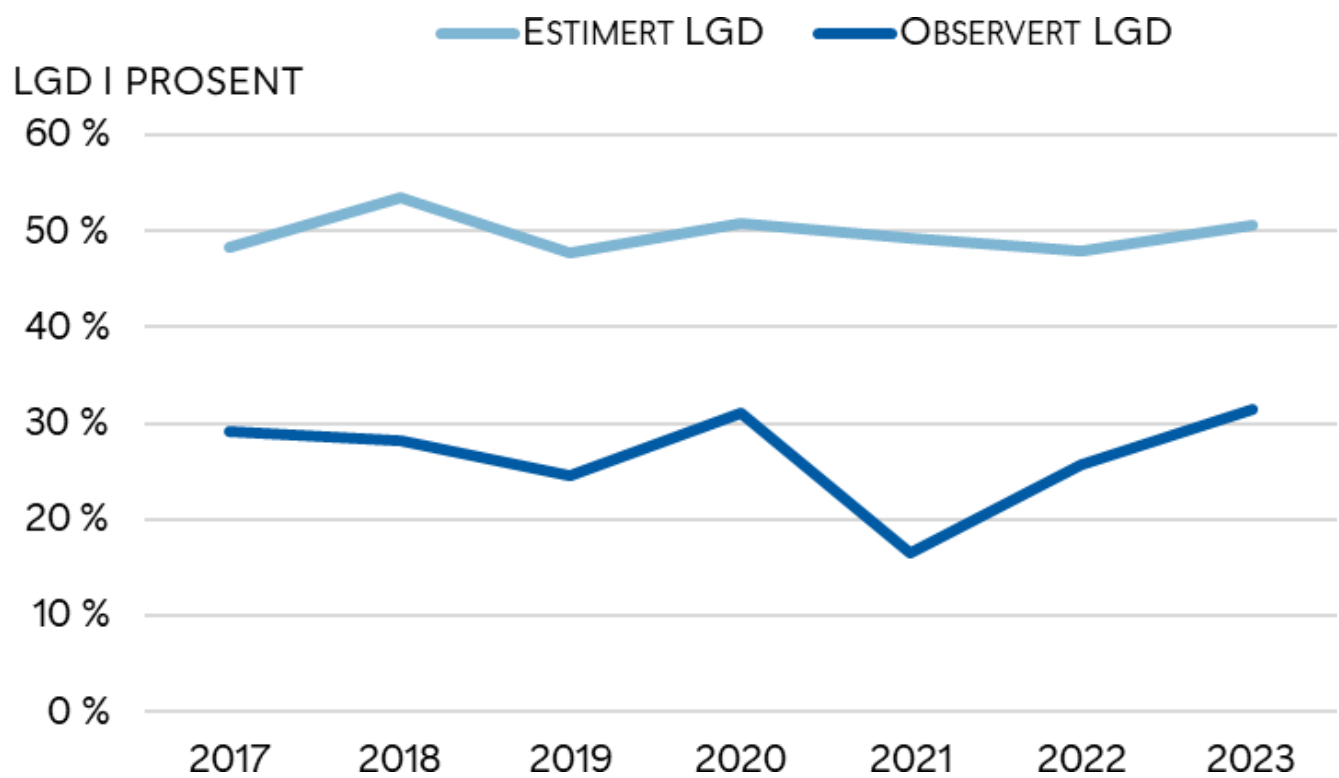
- Regulatorisk beregning av tapsgrad (LGD) for boliglån tilsier at minimum estimert LGD skal være 20 prosent, uavhengig av underliggende porteføljekvalitet og tapshistorikk. Internt benyttes egne estimater for tapsgrad som bygger på interne data med empirisk dekning og som er representative for bankens portefølje.

For bedriftsmarkedet er det fullt samsvar mellom interne og regulatoriske estimater for LGD. Figurene under viser estimert og observert uvektet tapsgrad for avklarte misligholdssaker i perioden 2017-2023 Både estimert og observert tapsgrad måles for misligholdte kunder, og estimatene er normalt høyere enn den samlede porteføljen inkludert friske kunder.

Sammenligning av estimert og observert uvektet LGD – boliglån (regulatorisk og internt)



Sammenligning av estimert og observert uvektet LGD – bedriftsmarked



Figurene over viser at observert tapsgrad er lavere enn estimert tapsgrad over tid, både for boliglån og bedriftsmarked.

I 2020 observeres en liten økning i observert tapsgrad for bedriftsmarked. Denne relateres til lavkonjunktoren som har preget enkelte næringer innen storkundesegmentet i offshore og oljerelatert virksomhet etter oljeprisfallet som startet i 2014 og koronapandemien i 2020.

I de større og mer komplekse sakene er inndrivelsestid noe lenger enn normalt, og det må påregnes at observert tapsgrad korrigeres etter hvert som saker avklares. Utførte analyser indikerer at tapsestimatene er tilstrekkelig konservative til å ivareta tap også for sakene som ikke er avklarte.



Mislighold og nedskrivninger

SpareBank 1 Sør-Norge foretar kontinuerlig vurdering av kvaliteten på kredittporteføljen, både på overordnet nivå og på enkeltkundenivå. Kunder med mislighold i form av overtrekk eller restanse på konto overvåkes og følges opp på et tidlig tidspunkt, noe som sikrer at nødvendige tiltak raskt kan iverksettes. Tett oppfølging av kunder og forebyggende arbeid er viktige virkemidler for å opprettholde en god risikoprofil i konsernets utlånsportefølje for å kunne redusere fremtidige nedskrivninger.

Etter IFRS 9 er konsernets utlån og finansielle forpliktelser gruppert i tre grupper; Trinn 1, Trinn 2, og Trinn 3, hvor Trinn 2 benyttes for utlån og finansielle forpliktelser som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og Trinn 3 benyttes hvor det er objektive bevis på tap på balansedagen. For disse utlånene og finansielle forpliktelser skal det avsettes for forventet tap over levetiden. For ytterligere informasjon henvises det til kvartalsrapporter og årsrapporten.

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

• 5. Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er en form for kredittrisiko som oppstår ved handel i finansielle instrumenter, for eksempel derivater eller utlån med pant i verdipapirer.

Derivater handles oftest Over the Counter (OTC), det vil si ved individuelle kontrakter mellom to motparter. Motpartsrisiko er risiko knyttet til motpartens evne til å oppfylle de avtalte forpliktelsene i kontrakten og skiller seg fra annen kredittrisiko ved at eksponeringen som regel avhenger av markedsrisikofaktorer som renter, valutakurser, råvarepriser eller aksjekurser.

Generelt om motpartsrisiko

SpareBank 1 Sør-Norge inngår derivathandler for å sikre valuta- og renterisiko som oppstår i forbindelse med den ordinære bankdriften, herunder i forbindelse med inn- og utlånsvirksomheten. I tillegg inngås derivattransaksjoner tilknyttet kundenes etterspørsel etter sikringsinstrumenter og for å sikre egne posisjoner som oppstår i forbindelse med kundehandler.

Kunder benytter derivater for å sikre seg mot ugunstige bevegelser i valutakurs og rentenivå. Eksponeringen til banken er derfor i utgangspunktet risikoreducerende for kunden. Dersom en kunde skal handle i valuta- og/eller renteinstrumenter skal det innvilges en egen ramme for å dekke bankens motpartsrisiko. Rammen innvilges i samsvar med vanlig kredittbehandling, dvs. i henhold til bankens ordinære fullmaktsreglement.

For å minimere motpartsrisikoen mot bankmotparter inngås bilaterale motregningsavtaler, såkalte ISDA-avtaler. Slike avtaler gjør det mulig å motregne alle positive og negative markedsverdier tilknyttet derivatkontrakter inngått mot samme motpart. Med bankmotparter inngås også bilaterale avtaler om bytte av kontantsikkerheter, såkalte CSA-tillegg. Sistnevnte innebærer at markedsverdien av alle derivatkontrakter inngått mellom SpareBank 1 Sør-Norge og motparten avregnes daglig, og motpartsrisikoen vil derfor i stor grad bli eliminert.

EMIR-regelverket innebærer i tillegg at en vesentlig del av derivattransaksjonene, herunder brorparten av rentederivatene med bankmotparter, motregnes via såkalte clearingsentraler (CCP). SpareBank 1 Sør-Norge er ikke direkte medlem hos en sentral motpart, men er tilknyttet andre clearingmedlemmer i forbindelse med clearing av derivater.

Kapitalkravet for motpartsrisiko beregnes i henhold til standardmetoden (SA-CCR). Det er små endringer i EAD siste året. Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko utgjorde 1,2 milliarder kroner ved årsskiftet, hvilket var ned fra 1,4 milliarder kroner ved utgangen av 2023. Beregningsgrunnlaget for motpartsrisiko pr 31.12.2024 utgjør 1,0 prosent av konsernets totale beregningsgrunnlag.

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

6. Markedsrisiko

Markedsrisiko er en samlebetegnelse som omfatter risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser, herunder risikoen for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler, som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.

Generelt om markedsrisiko

Risikostrategi

Markedsrisiko i SpareBank 1 Sør-Norge relateres i all hovedsak til konsernets investeringer i verdipapirer, herunder aksjer og obligasjoner. I tillegg har konsernet en viss eksponering for markedsrisiko aktiviteter som understøtter ordinær innlåns- og utlånsvirksomhet. Konsernets eksponering overfor markedsrisiko anses samlet sett som moderat. Risikostrategien med tilhørende spesifikasjon av nødvendige risikorammer, rapporteringslinjer og fullmakter skal minimum årlig behandles og godkjennes av konsernets styre.

Fullmakter, retningslinjer og rutiner

Styrefastsatte rammer delegeres fra konsernsjef til navngitte personer.

Retningslinjer og rutiner er godt beskrevet, og rutinene etterleves tilfredsstillende av personer involvert i styring og kontroll av markedsrisiko.

Konsernets markedsrisiko måles og overvåkes med bakgrunn i fastsatte rammer. Ansvar for løpende posisjonsavstemming og måling av konsernets markedsrisikoeksponering ligger hos middle office i SB1 Markets avdeling Stavanger. Risk manager markeds- og likviditetsrisiko er ansvarlig for å føre løpende kontroll med risikomålingen og for den uavhengige risikorapporteringen både internt og eksternt.

Markedsrisiko, herunder spreadrisiko obligasjoner og sertifikater

Kursrisiko knyttet til verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på konsernets obligasjoner, sertifikater og egenkapital-instrumenter. Kvantifisering av risiko knyttet til verdifall på obligasjonsporteføljen i Treasury beregnes med utgangspunkt i Finanstilsynets stresstestmodell. Likviditetsporteføljens totale beholdning utgjør 60,9 milliarder kroner. All fastrenteeksponering er rentesikret. Detaljer rundt eksponering og porteføljeutvikling gjennom året finnes i konsernets Factbook og pilar 3-vedlegg.

Risikojustert kapital forbundet med øvrig markedsrisiko måles og følges opp etter Value at Risk- prinsippet (VaR). VaR-modellen dekker konsernets renterisiko, samt verdipapirrisikoen forbundet med konsernets investeringer i aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser. Markedsrisiko rapporteres under kreditt- og motpartsrisiko i henhold til standardmetoden.

Obligasjonsporteføljen

Risikoprofil og porteføljeutvikling

Konsernets likviditetsportefølje består av obligasjoner og sertifikater.

Likviditetsportefølje (forvaltes av Treasury)

Likviditetsporteføljen består av rentebærende papirer som enten tilfredsstiller krav for deponering i Norges Bank, LCR-regelverket eller ukommiterte kredittrammer, samt eksponering mot selskaper i SpareBank 1-alliansen. Størrelsen på porteføljen vil til enhver tid avhenge av konsernets balanse og derigjennom behovet for likvide eiendeler. Ved utgangen av 2024 utgjør den samlede



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

- likviditetsporteføljen en verdi på 60,9 milliarder kroner. I tabellene gis det en
- oversikt over SpareBank 1 Sør-Norge sin eksponering i obligasjoner basert på
- risikoklasser.

Verdipapireksponering i obligasjoner og sertifikater

Risikoklasser obligasjoner og sertifikater

Risikokategori	Rating	Bokført verdi mill. kr	Prosent totalt
Laveste risiko	AAA, AA+, AA og AA-	60.562	99,4 %
Lav risiko	A+, A og A-	0	0,0 %
Moderat risiko	Ikke-ratet	338	0,6 %
Høy risiko	Ikke-ratet	0	0,0 %
Høyeste risiko	Ikke-ratet	0	0,0%
Totalt		60.900	100,0 %

Renterisiko

Renterisiko oppstår ved at konsernet kan ha ulik rentebindingstid på sine eiendeler og forpliktelser. Handel av renteinstrumenter skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimalt potensielt tap ved et positivt parallellskift i rentekurven på 2 prosentpoeng. Rammen for konsernet er totalt 270 mill. kroner med ulike delrammer for angitte løpetidsbånd. Renterisiko kvantifiseres og overvåkes kontinuerlig. SpareBank 1 Sør-Norge benytter intern metode for måling av renterisiko i bankboken (IRRBB). For utlån og innskudd med p.t.-rente benyttes en forventet rentebindingstid avhengig av rentesjokkscenario. For ytterligere detaljer se IRRBBA og IRRBB1.

Delrammer innenfor de ulike løpetidsbåndene

Løpetidsbånd	Ramme Treasury
0 – 3 mnd.	NOK 270 mill.
3 mnd. – 6 mnd.	NOK 200 mill.
6 mnd. – 9 mnd.	NOK 100 mill.
9 mnd. – 1 år	NOK 100 mill.
1 år – 18 mnd.	NOK 40 mill.
18 mnd. – 24 mnd.	NOK 40 mill.
Hvert år (1-10)	NOK 30 mill.
10 år eller mer	NOK 20 mill.

Samtidig har konsernet delegert en renterisikoramme til SpareBank 1 Markets. Rammen definerer kvantitative mål for maksimalt potensielt tap ved et positivt parallellskift i rentekurven på 2 prosentpoeng, og rammen utgjør totalt 70 mill. kroner med ulike delrammer for angitte løpetidsbånd. SpareBank 1 Markets er ansvarlig for all gevinst og tap som oppstår fra bruk av den delegerte renterisikorammen, og eksponeringen tilknyttet denne rammen er derfor ikke inkludert i tabellen under.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg



Resultateffekt ved et positivt parallellskift i rentekurven på 2 prosentpoeng (mill. kr)

Renterisiko	0-6 mnd.	6-12 mnd.	1-5 år	> 5 år	Totalt
4 kv. 2024	159	-4	0	0	155
3 kv. 2024	57	-2	0	0	55
2 kv. 2024	35	-2	-11	0	22
1 kv. 2024	0	11	0	0	11

Valutakursrisiko

Valutakursrisiko er risikoen for tap ved endringer i valutakursene. SpareBank 1 Sør-Norge tar ikke valutarisiko som oppstår gjennom den ordinære bankdriften og finansieringsaktiviteter. All valutaeksponering blir avdekket. Samtidig har konsernet delegert valutarisikorammer til SpareBank 1 Markets. Risikoen som kan tas reguleres av nominelle rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i en enkeltvaluta. Overnatten kursrisiko for spothandel i valuta må netto ikke overstige 100 mill. kroner pr enkeltvaluta og 225 mill. kroner aggregert. SpareBank 1 Markets er ansvarlig for all gevinst og tap som oppstår fra bruk av valutarisikorammen.

Verdipapirrisiko aksjer

Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser klassifiseres innenfor kategoriene virkelig verdi og tilgjengelig for salg. Verdipapirer som kan måles pålitelig og som rapporteres internt til virkelig verdi klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet. Øvrige aksjer klassifiseres som tilgjengelig for salg. Tabellen nedenfor gir en oversikt over konsernets aksjebeholdning i de siste fire kvartalene:

Konsernets aksjebeholdning til virkelig verdi ved utgangen av årets kvartaler (mill. kr)

Klassifikasjon balansen	4 kv. 2024	3 kv. 2024	2 kv. 2024	1 kv. 2024
Aksjer, andeler mv	745	691	699	712

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

7. Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risiko for tap av verdier som følge av; menneskelige feil, feil og mangler i systemer og prosesser, tilsiktede handlinger eller eksterne hendelser.

Styring av operasjonell risiko

Formålet med å styre operasjonell risiko er først og fremst å beskytte konsernets verdier, og verdier konsernet har ansvar for, men som eies av andre interessenter. Dette gjelder finansielle verdier, så vel som andre materielle og immaterielle verdier som kan påvirkes av operasjonell risiko. Herunder økonomi, informasjon, integritet (etterlevelse), omdømme, relasjoner, leveranseevne, mennesker, natur og miljø og fysiske eiendeler.

SpareBank 1 Sør-Norge tilstreber å ha en god balanse mellom tillit og kontroll som sikrer at effektivitet ivaretas, samtidig som konsernet ikke eksponeres for unødig operasjonell risiko. Dette skal oppnås gjennom god risikokultur i organisasjonen, tydelige krav, roller og ansvar, og gode prosesser for styring av operasjonell risiko.

Risikostrategi og -rammer for operasjonell risikoeksponering fastsettes årlig og godkjennes av styret. Styret vedtar også styrende prinsipper og krav i egen policy for operasjonell risiko. Konsernenheten for risikostyring har ansvar for å støtte og utfordre risikoeiere, og skal sørge for at konsernet har et godt rammeverk for å identifisere, rapportere og følge opp operasjonelle risikoer.

Måling av operasjonell risiko

SpareBank 1 Sør-Norge beregner og holder regulatorisk kapital for operasjonell risiko i henhold til sjablongmetoden. Denne metoden vurderes å gi et

utilstrekkelig bilde av den faktiske eksponeringen for operasjonell risiko ettersom den ikke tar hensyn til virksomhetsspesifikke faktorer og etablerte kontroller, men kun tar utgangspunkt i historiske inntekter for ulike forretningsområder. For å få innsikt i hva som driver operasjonell risiko i konsernet, gjennomføres det derfor kartlegginger av operasjonell risiko, hvor prosesseiere og fagekspertes involveres for å identifisere potensielle risikoer med tilhørende sannsynligheter og konsekvenser.

Det er lagt ned et betydelig arbeid i å utvikle metoder og prosesser for å identifisere og vurdere operasjonell risiko. I løpet av de siste årene har jevnlig kartlegging og oppdatering av risikobildet identifisert nye operasjonelle risikoer med betydelig tapspotensiale. Samtidig har det blitt gjennomført målrettede risikoreduserende tiltak som har holdt det samlede potensielle tapet på et stabilt nivå.

Utvikling i operasjonell risiko

Endringstakten i bransjen har i flere år vært økende, og stadig hyppigere endringer kan medføre økt fare for nye, utilsiktede operasjonelle risikoer. Konsernet har derfor fokus på endringstakt som en vesentlig risikodriver, og gjennomfører grundige risikovurderinger av alle vesentlige endringer i produkter, prosesser, systemer og aktiviteter. Vurderingene gjøres i en standardisert tverrfaglig prosess som sikrer involvering av relevante interessenter, premissgivere og beslutningstakere. Totalt ble det registrert og behandlet over hundre endringssaker i løpet av 2024. Slik proaktiv risikostyring er sentralt for å unngå at konsernet påføres utilsiktede nye risikoer gjennom enkeltvis eller gjennomgående svakheter i produkter, systemer og rutiner.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

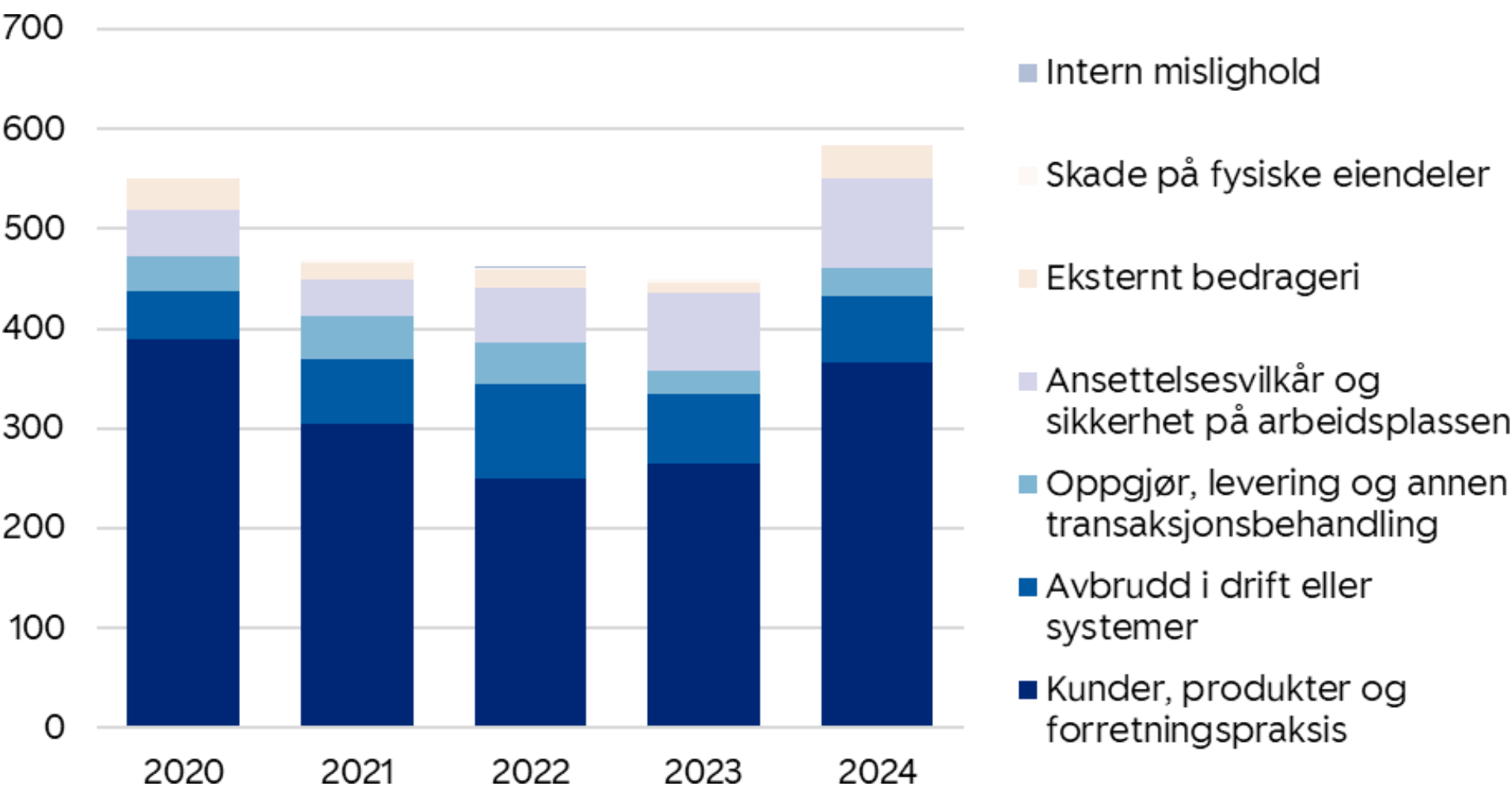
Vedlegg

Uønskede hendelser

Registrering og læring av uønskede hendelser er et viktig virkemiddel for å fange opp og realisere forbedringsområder, samt redusere risiko. Konsernet har gjennom flere år fokusert på å bygge god kultur og gode prosesser for hendelsesrapportering. Det ble registrert 584 uønskede hendelser i 2024 hvorav flere har resultert i tiltak som medfører reell reduksjon i risiko for lignende og mer alvorlige hendelser i fremtiden.

Figuren under viser antall registrerte hendelser i årene 2019 til 2024. Tallene er for SpareBank 1 SR-Bank frem til Q3 2024 og samlet for SpareBank 1 Sør-Norge i Q4 2024. Det samlede tapet fra registrerte uønskede hendelser i 2024 utgjorde 4,62 millioner kroner, mot 5,37 millioner kroner i 2023.

Registrerte uønskede hendelser fordelt etter Basel-kategorier



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

8. Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økning i eiendeler.

Generelt om likviditetsrisiko

Rammeverket for styring av likviditetsrisiko skal gjenspeile konsernets risikoprofil. Likviditetsrisikoen skal være lav.

Styring og måling av likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko blir styrt og målt ved hjelp av flere målemetoder, da ingen metode alene kan kvantifisere denne type risiko. Metodene inkluderer rammer for maksimale refinansieringsbehov innenfor ulike løpetider, balansenøkkeltall, overlevelsesmål i en normalsituasjon forutsatt stengte kapitalmarkeder og det kortsiktige likviditetsmålet LCR. Videre foretas det intern stresstesting av konsernets overlevelsessevne under ulike scenarioer, herunder en alvorlig bank- og markedsspesifikk krise. Resultatet av stresstestene inngår i informasjonsgrunnlaget til konsernets likvidtetsstrategi og gjenopprettingsplan ved likviditetskriser.

Likviditetsreserven er på 70,4 milliarder kroner, i tillegg er det 38,0 milliarder kroner i boliglån klargjort for OMF-finansiering via SR-Boligkreditt AS. Likviditetssituasjonen i SpareBank 1 Sør-Norge vurderes som god. Konsernets kortsiktige likviditetsmål, samlet LCR (Liquidity Coverage Ratio), utgjorde 189 prosent, og det langsiktige finansieringsmålet NSFR (net stable funding ratio) utgjorde 136 prosent ved utgangen av året.

Likviditetsreserven indikerer en overlevelsessevne på 29 måneder ved utgangen av 2024 uten tilgang på ekstern finansiering. I løpet av de neste 12 månedene skal fremmedkapital tilsvarende 31,0 milliarder kroner refinansieres.

Innskudd fra kunder er en sentral finansieringskilde. For konsernet som helhet er innskuddsmassen økt med 42,5 milliarder kroner (23,5 prosent) i løpet av året og utgjør 180,9 milliarder kroner ved utgangen av 2024. Innskuddsdekningen er 50,4 prosent ved utgangen av 2024 sammenlignet med 54,8 prosent ved utgangen av 2023. Økningen skyldes i all hovedsak fusjonen med SpareBank 1 Sør-Øst.

SR-Boligkreditt AS er et heleid datterselskap som ble etablert i 2. kvartal 2015. Selskapets formål er å kjøpe boliglån av SpareBank 1 Sør-Norge og finansiere dette ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Gjennom SR-Boligkreditt AS kan SpareBank 1 Sør-Norge diversifisere og optimalisere sin funding. Boliglån overført til SR-Boligkreditt AS utgjorde 109,3 milliarder kroner ved utgangen av 2024. Boliglån overført til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjorde 29,4 milliarder kroner ved utgangen av 2024. Figuren nedenfor illustrerer fremmedkapitalforfall pr. år ved utgangen av 2024.



Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

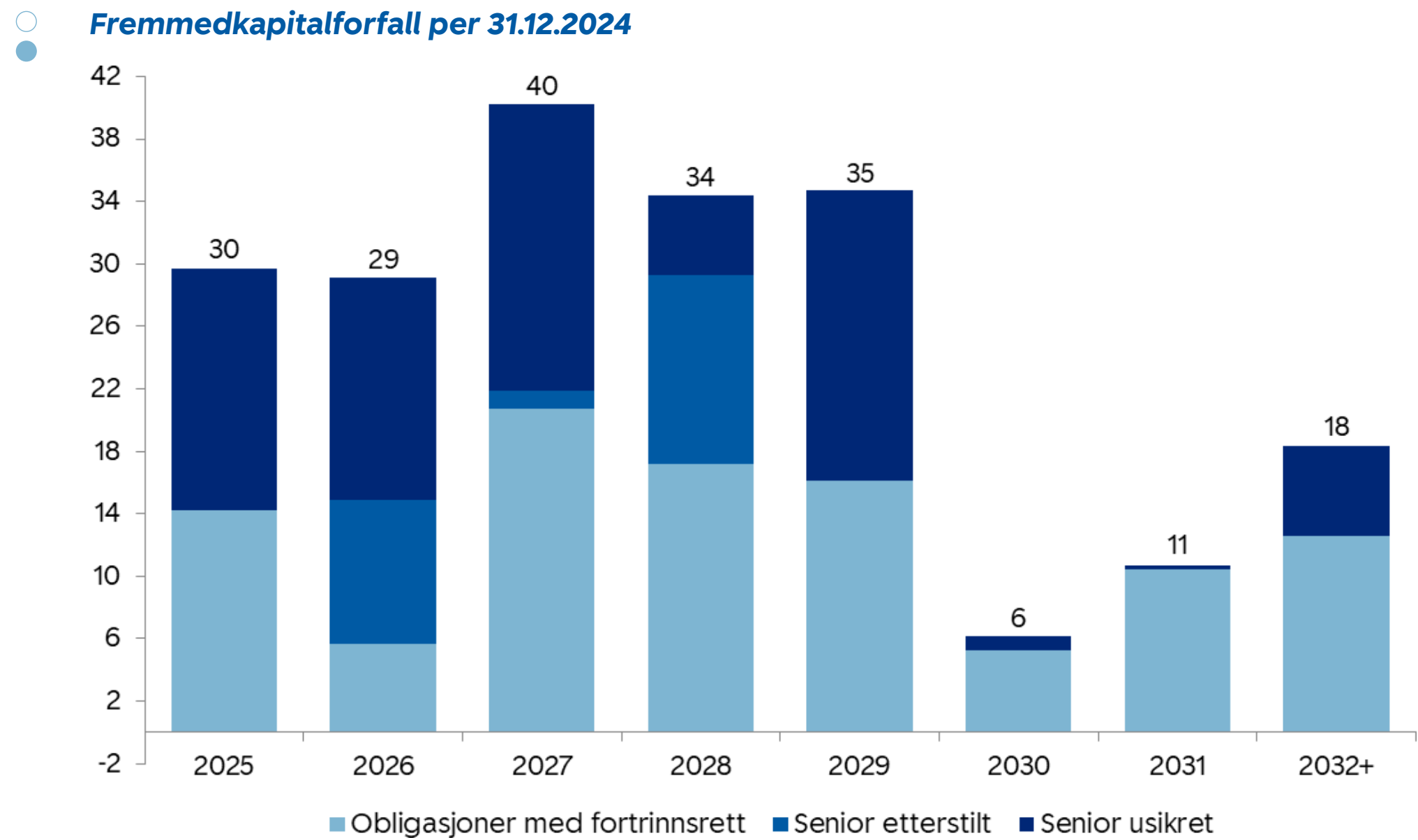
Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko

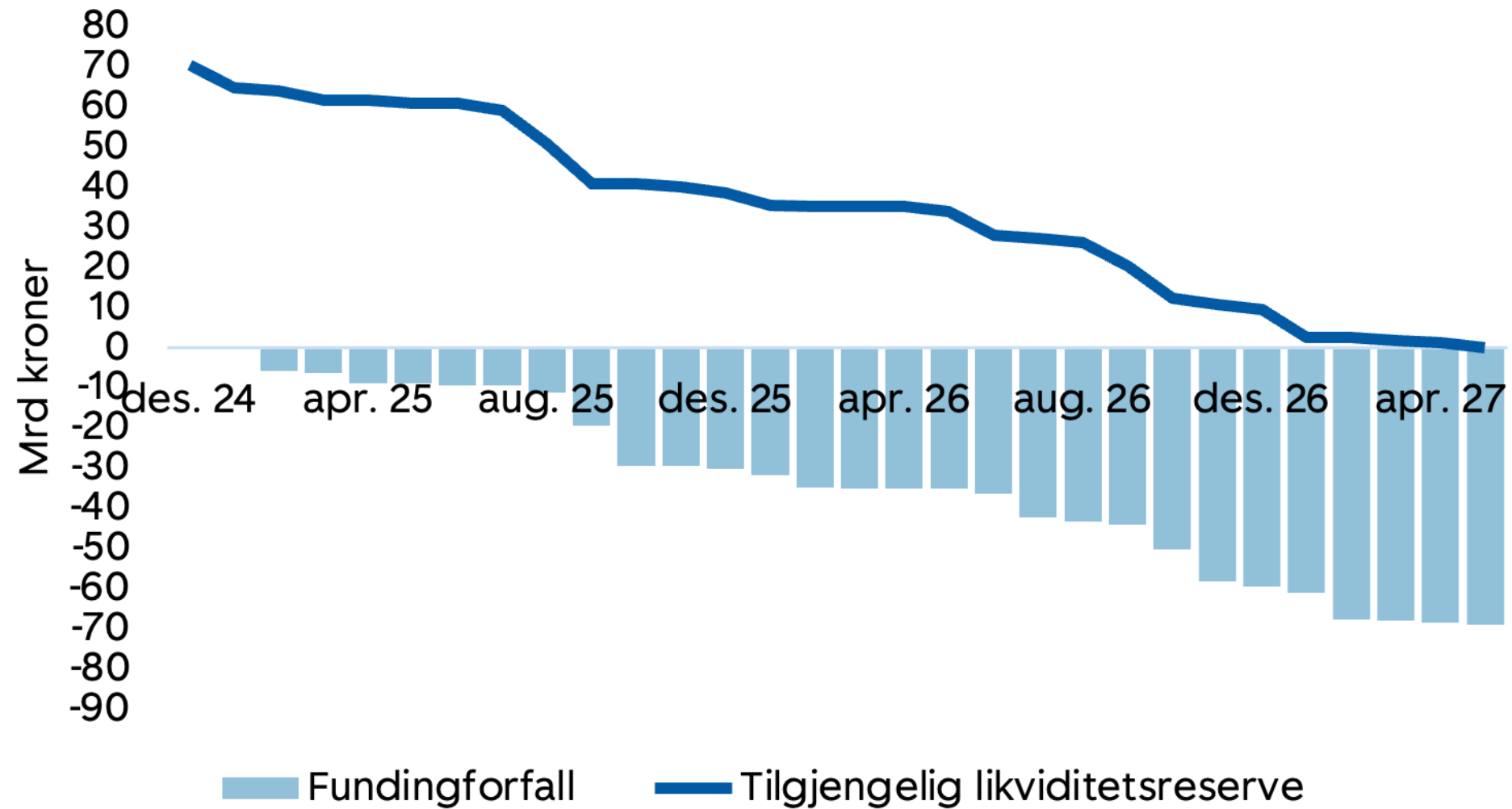
8. Likviditetsrisiko

- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg



Sensitivitetsanalyse likviditetsrisiko basisscenarioet



Ettersom basisscenarioet forutsetter at tilgangen på ekstern likviditet faller bort kan nye utlån utelukkende finansieres ved avdrag fra og forfall i eksisterende låneporteføljer. I en slik situasjon sikrer konsernets likviditetsbuffer overlevelsessevne til mai 2027. Likviditetsbufferen består av innskudd og meget sikre og likvide rentepapirer.

9. Eierrisiko

Eierrisiko er risikoen for at SpareBank 1 Sør-Norge blir påført et negativt resultat fra eierposter i strategisk eide selskap, eller at konsernet må tilføre ny egenkapital til strategisk eide selskap. Eierselskap defineres som selskaper hvor SpareBank 1 Sør-Norge har en vesentlig eierandel og innflytelse.

Styring av eierrisiko

SpareBank 1 Sør-Norge har sterkt fokus på styring og kontroll i selskaper hvor banken har fullt eller delvis eierskap. SpareBank 1 Sør-Norge er, som største bank i SpareBank 1-alliansen, representert som styremedlem i alle deleide selskaper av spesiell betydning. Dette gjelder både selskaper som er direkte eid av SpareBank 1 Sør-Norge, og indirekte gjennom eierskapet på 19,5 prosent i SpareBank 1 Gruppen. I konsernet er all oppfølging av eierposter samlet under konserndirektør for økonomi og finans. All rapportering fra de enkelte selskap og spørsmål vedrørende kapitalutvidelser med videre gjennomgås her. Avdeling for risikostyring har selvstendig og uavhengig oppfølging av selskapene kvartalsvis der risikorammer, stresstester og prognoser gjennomgås, utfordres og rapporteres. Gjennom aktiv styredeltakelse i en rekke av de deleide selskapene, sikres god informasjonstilgang som ivaretar SpareBank 1 Sør-Norge sine eierinteresser. I saker som har karakter av å være viktig for SpareBank 1 Sør-Norge sin øvrige virksomhet, bringer den enkelte styreleder/ styremedlem saken inn for plenumsdiskusjon i konsernledergruppen. Risikorammer og tildeling av risikokapital for det enkelte selskap fastsettes årlig i bankens styre. Til grunn for dette ligger et rammeverk for vurdering av risiko.

Generelt om eierrisiko

Eierrisikoen varierer fra selskap til selskap, avhengig av selskapets virksomhet med dertil iboende risiko, og SpareBank 1 Sør-Norge sin eierandel. Figuren på neste side viser selskaper der banken har direkte og indirekte eierskap.

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
- 15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)
15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Figur 22: Deleide selskaper per 31.12.2024



Datter-selskaper

Årsverk

SR-Boligkreditt AS Kredittforetak – utsteder av OMF (boliglån)	0
EiendomsMegler 1 SR-Eiendom AS Omsetning av boliger og næringseiendom	201,6
EiendomsMegler 1 Sørøst-Norge AS Omsetning av boliger og næringseiendom	97,1
EiendomsMegler 1 Telemark AS Omsetning av boliger og næringseiendom	31,5
SpareBank 1 Sør-Norge Forretningspartner AS Regnskap og rådgivning	367,7
SpareBank 1 Regnskapshuset Sørøst-Norge AS Regnskap og rådgivning	75,0
Finstart Nordic AS Investeringsportefølje, FinTech	1
Finansparken Bjergsted AS Eiendom - hovedkontoret	0
Sparebankgården AS Eiendom	0
Tufte Eiendom AS Eiendom	0

• 10. Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risikoen for uventede inntekts- og kostnadssvingninger som følge av endringer i eksterne forhold, som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer.

Konsernet har over lengre tid utviklet et godt diversifisert inntektsgrunnlag, slik at en eventuell svikt innenfor enkelte produktgrupper eller kundesegmenter ikke skal få vesentlige konsekvenser over tid. Konsernet har en kostnadseffektiv drift, samtidig som det kontinuerlig øker kompetansen og utvider virksomheten med hensyn til produktutvalg og geografisk rekkevidde. SpareBank 1 Sør-Norge har gjennom flere år lagt systematisk vekt på verdikjedetenking og utvikling av produkter og tjenester.

Konserndirektør risikostyring sin oppsummering av året
Styrets risikoerklæring
1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner
Vedlegg

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

11. Omdømmerisiko

Omdømmerisiko er risikoen for svikt i inntjening eller kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjemarked og myndigheter.

SpareBank 1 Sør-Norge har etablert en overordnet kommunikasjonsstrategi som skal sikre at informasjon formidles internt og eksternt på en måte som støtter opp om virksomhetens verdigrunnlag, mål og visjon. Konsernet har en egen Kommunikasjonsavdeling. Gjennom divisjonen Folk & Integrasjon er denne representert i konsernledelsen. Det er etablert dedikerte ansvarspersoner som håndterer all kommunikasjon på sosiale medier, og informasjonshåndtering inngår i konsernets beredskapsplan som er distribuert til alle ansatte. SpareBank 1 Sør-Norge har også implementert en intern prosess for identifisering og evaluering av konsernets risikobilde for omdømme. Det foretas jevnlig og minst årlig en gjennomgang og kartlegging av hvilke omdømmerisikoer konsernet er eksponert for, og om det foreligger endringer i risikobildet.

Omdømmerisikoene identifiseres og rangeres etter vurdering av:

- Direkte håndteringskostnad («brannslukking»)
- Påvirkning på avgang av eksisterende kunder
- Påvirkning på tilgang av nye kunder
- Potensiale for at konsernets konsesjoner kan komme under vurdering og dermed indirekte påvirke markedsverdi og finansieringsevne
- Om enkelte hendelser ville innebære at det ble avdekket holdninger og handlinger som avviker betydelig fra konsernets kommuniserte verdier

Konsernet har også fortløpende overvåking av omdømme gjennom daglig overvåking og vurdering av mediebildet, samt fortløpende overvåking av omtaler i ulike sosiale medier og kanaler. De fortløpende daglige vurderinger forsøkes gjennomført på en så objektiv måte som mulig. Medlemmer av konsernledelsen og andre nøkkelpersoner får daglige rapporter over mediebildet.

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

• 12. Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen for tap som følge av feilslåtte retningsvalg og strategiske satsninger. Dette innebærer både hva konsernet velger, men også hva konsernet velger bort.

SpareBank 1 Sør-Norge har en årlig strategiprosess som involverer styret, ledelse, nøkkelpersoner, divisjoner og datterselskap i arbeidet. Arbeidet starter med en oppdatering av konsernets risikoradar. Dette er en omfattende workshop som ender opp i de største risikoene konsernet ser for seg under henholdsvis Finansielt, Strategisk, Operasjonelt og Makro/rammebetingelser. Sammen med faktisk strategisk status for konsernet bunner arbeidet ut i klare strategiske mål med en tilhørende forretnings- og handlingsplan. Forretningsplanen viser tydelig de prioriteringer som konsernet har gjort for perioden basert på scenarioer og konkurranse- og markedssituasjon. Forretnings- og handlingsplanen er mest detaljert for det nærmeste året.

Konsernledelsen foretar jevnlige evalueringer av konsernets prestasjoner og strategiske retning i form av virksomhetsstyringsrapporter, halvårslige business review og strategiske review per kundesegment. I den forbindelse vurderes også aktuelle nye initiativ og tiltak som må iverksettes basert på endringer i forutsetninger eller endringer i markedssituasjon. Strategiarbeidet er således fleksibelt i sin tilnærming for å ivareta både kortsiktige og langsiktige målsettinger

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko**
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

• 13. Klima- og miljørisiko

Klima- og miljørisiko er risiko for økonomiske tap og finansiell ustabilitet som følge av de fysiske klimaendringene og samfunnets respons på dem.

Klima- og miljørisiko er en integrert del av konsernets risikostyringsprosesser og SpareBank 1 Sør-Norge identifiserer og vurderer klimarelaterte risikoer og muligheter som kan påvirke kunder, forretningsområder og drift på ulike nivå. Konsernets utlånsportefølje gjennomgår årlig stresstester og finansielle fremstillinger. Den største klimarisikoeksponeringen til SpareBank 1 Sør-Norge ligger i bedriftsmarkedsporteføljen, og følgelig prioriteres håndtering av klimarisiko fra denne delen av virksomheten. Konsernet har startet med klimamessige omstillingsplaner med utslippsreduksjonsmål for fire av de viktigste bransjene i bedriftsmarkedsporteføljen; shipping, olje/gass, landbruk og næringseiendom og til slutt for boliglånsporteføljen.

Rammeverket for Bærekraftig Finansiering, sist oppdatert i 2024, utgjør regelverket for å definere lån som henholdsvis grønne eller bærekraftslinkede, er et sentralt verktøy i forbindelse med konsernets målsettinger for grønn og bærekraftig finansiering fram mot 2030.

Konsernet benytter felles SpareBank 1 risikorammeverk for vurdering av bærekraftsrisiko (ESG-vurdering). ESG-rammeverket brukes i forbindelse med kredittinnvilgelse og fornyelse av bedriftskunder med eksponering over 10 millioner kroner. Det inneholder evalueringskriterier for flere spesifikke bransjer, og det inkluderer iboende risiko per bransje. ESG-vurderingen baserer seg på spørsmål innen de fire deltemaene fysisk klimarisiko (E), overgangsrisiko (E), sosiale forhold (S) samt eier- og selskapsstyring (G) og gir en delscore per deltema samt en totalscore. Dersom en kunde får en særlig lav ESG-score, er

det et krav om at kunderådgiver skal utarbeide en tiltaksplan for forbedring sammen med kunden. Målet med scoringen er å vurdere kundens bærekraftsrisiko, samt hjelpe kunderådgiver i dialogen med kunden om bærekraft. Konsernet sin overordnede ambisjon på bærekraft er å være kundens allierte i omstillingen. Derfor er det å knytte bærekraft inn i kundedialogen på en god måte et viktig suksesskriterium. Erfaringene her er så langt god, og scoringen viser en god rangering av kundene.

Datafangst, kvalitetssikring, lagring og videreformidling av ESG-risikodata til interne formål og til ekstern rapportering er en stor utfordring som blant annet løses i samarbeid med ESG Datateam i SpareBank 1 Utvikling. Dette teamet har levert en betydelig del av ESG-dataene til konsernet, og der det siste tilskuddet er data til konsernets regnskap over finansierte klimagassutslipp. SpareBank 1 Sør-Norge bidrar med utleie av ressurser til denne avdelingen.

Som stor bank i Norge har konsernet omfattende offentliggjøringsplikt innenfor ESG-området. For 2024 betyr det innføringen av konsernets CSRD-rapportering («Corporate Sustainability Reporting Directive», eller Bærekraftsdirektivet, innført i norsk lov blant annet gjennom endringer i Regnskapsloven og Verdipapirloven).

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

**14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)**

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

• 14. Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av regelverk og/eller brudd på konsesjonsbestemmelser.

Generelt om compliancerisiko

SpareBank 1 Sør-Norge har som mål å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar konsernets compliance policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Compliancerisiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av regelverket og/eller brudd på konsesjonsbestemmelser.

Konsernet skal ha en lav risikovilje for compliancerisiko. Dette innebærer at regelverk skal tolkes med en konservativ tilnærming. Konsernet skal kunne utfordre, men ikke være i brudd med etablerte eller nye rammebetingelser. Konsernets risikovilje for compliancerisiko er definert av konsernets forpliktelse til etisk adferd, overholdelse av regelverk og beskyttelse av kunder, ansatte og andre interessenter.

Styring av compliancerisiko

Konsernets compliancepolicy vedtas av styret og beskriver hvilke krav og forventninger som stilles til håndtering av compliancerisiko i konsernet, samt hvilke hovedprinsipper som skal følges for å sikre etterlevelse av det til enhver tid gjeldende regelverk. Policyen understøttes av konsernets policyer for risiko- og kapitalstyring og operasjonell risiko.

Formålet med policy for compliance er å:

- Angi konsernets forpliktelser til å overholde gjeldende regulatoriske krav.
- Etablere en sterk etterlevelseskultur og fremme etisk adferd på alle nivåer i konsernet.
- Etablere rammeverk for konsernets tilnærming til å identifisere, vurdere og håndtere compliancerisiko.
- Definere rollene og ansvaret til styret og de ulike forsvarslinjene i håndtering av compliancerisiko.

Konsernets rammeverk for håndtering av compliancerisiko består av følgende hovedaktiviteter:

- Fastsettelse av risikovilje med rammer for eksponering av compliancerisiko
- Overvåking, identifisering og vurdering av regulatoriske krav
- Identifisering, vurdering og håndtering av compliancerisiko
- Risikobasert kontrollaktiviteter og testing
- Oppfølging og rapportering til styret og ledelse

15. Forkortelser og definisjoner

Forklaring på forkortelser som ofte blir benyttet i Pilar 3:

Forkortelse	Forklaring
IRB	Interne målemetoder (Internal Rating Based)
PD	Misligholdssannsynlighet (Probability of Default)
DR	Faktisk mislighold (Default Rate)
EAD	Eksposering ved mislighold (Exposure at Default)
KF	Konverteringsfaktor (andel av ubenyttet trekkrettighet som forventes trukket opp gitt mislighold)
LGD	Tap gitt mislighold (Loss Given Default)
PM	Personmarkedet
BM	Bedriftsmarkedet

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

- 1. Om denne rapporten
- 2. Styring og kontroll av risiko
- 3. Kapitalstyring
- 4. Kredittrisiko
- 5. Motpartsrisiko
- 6. Markedsrisiko
- 7. Operasjonell risiko
- 8. Likviditetsrisiko
- 9. Eierrisiko
- 10. Forretningsrisiko
- 11. Omdømmerisiko
- 12. Strategisk risiko
- 13. Klima- og miljørisiko
- 14. Compliancerisiko (Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

Vedlegg

Vedlegg publiseres kun på engelsk.

Appendix 1: Reference table for CRR part 8

Article in CRR	Description	Reference in Risk and capital management – Disclosure according to Pillar 3 2024	Reference in Pillar 3 additional Excel disclosures (table)	Reference in annual report 2024 and interim reports or on the website
TITLE I	GENERAL PRINCIPLES			
Article 431	Disclosure requirements and policies			
1-2	General disclosure requirements	This report, Risk and capital management- Disclosure according to Pillar 3 2024		Annual report, chapter on Corporate Governance, description of Risk management and internal control and financial reports
3	Requirement to have a formal policy and internal processes, systems and controls to comply with the disclosure requirements	Ch. 0: Risk Statement		
4	All quantitative disclosures shall be accompanied by a qualitative narrative and any other supplementary information that may be necessary in order for the users of that information to understand the quantitative disclosures,			
5	Upon request, explanations of rating decisions to SMEs or other corporate applicants for loans	Can be provided upon request		
Article 432	Non-material, proprietary or confidential information			
1-3	Institutions may exclude non-material, proprietary or confidential information under certain conditions	Not applicable		
Article 433	Frequency and scope of disclosures	Ch. 1: About this report		Financial Calendar in Annual report
	General information about disclosures			
Article 433a	Disclosures by large institutions	Ch. 1: About this report		Financial Calendar in Annual report
	Frequency requirements for publishing disclosures of Pillar 3 information for large institutions		Contents page	

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

	Article 433b	Disclosures by small and non-complex institutions	Not applicable	
	Article 433c	Disclosures by other institutions	Not applicable	
	Article 434	Means of disclosures		Financial Reports
	1	Information medium for Pillar 3 disclosures and references to equivalent and additional data in other media		
	2	Reference to the locations where Pillar 3 and additional disclosures are published		
	TITLE II TECHNICAL CRITERIA ON TRANSPARENCY AND DISCLOSURE			
	Article 435	Disclosure of risk management objectives and policies		
	1	Institutions shall disclose their risk management objectives and policies for each separate category of risk, including the risks referred to under this Title. These disclosures shall include:		
	1a	Strategies and processes to manage the risks	Ch.2 Risk management and control; Ch. 3 Capital management; Ch. 4 Credit risk; Ch. 5 Counterparty risk; Ch. 6 Market risk; Ch. 7: Operational risk; Ch. 8; Liquidity risk; Ch. 9 Ownership risk; Ch. 10 Business risk; Ch. 11 Reputational risk; Ch. 12 Strategic risk; Ch. 13 Climate risk; Ch. 14 Compliance risk	Annual report, chapter on Corporate Governance regarding risk and internal control and Note 6 on Financial risk management
	1b	Structure and organisation of the risk management organisation including its authority and statutes	Ch. 2 Risk management and control	Annual report, chapter on Corporate Governance regarding risk and internal control and Note 6 on Financial risk management
	1c	Scope and nature of risk reporting and measurement systems	Ch. 2 Risk management and control	Annual report, chapter on Corporate Governance regarding risk and internal control and note 6 on Financial risk management

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner



1d	Policies for hedging and mitigating risk	Ch.2 Risk management and control; Ch. 3 Capital management; Ch. 4 Credit risk; Ch. 5 Counterparty risk; Ch. 6 Market risk; Ch. 7: Operational risk; Ch. 8; Liquidity risk; Ch. 9 Ownership risk; Ch. 10 Business risk; Ch. 11 Reputational risk; Ch. 12 Strategic risk; Ch. 13 Climate risk; Ch. 14 Compliance risk	
1e	Declaration of conformity that the risk management system is fit-for-purpose in relation to the institution’s profile and strategy	Ch. 0 Risk statement	
1f	Risk statement with overall risk profile	Ch. 0 Risk statement	
2	Institutions shall disclose the following information, including regular, at least annual updates, regarding governance arrangements:		
2a-c	Corporate governance disclosures	Ch. 2 Risk management and control	Annual report, chapter on Corporate Governance
2d	Whether or not the institution has set up a separate risk committee	Ch. 2 Risk management and control	
2e	Description of the information flow on risk to the management body	Ch. 2 Risk management and control	
Article 436	Disclosure of the scope of application		
a	Name of the institution to which the requirements in CRR apply	Front page and Ch. 1 About this report	
b	Reconciliation between the consolidated financial statements prepared in accordance with the applicable accounting framework and the consolidated financial statements prepared in accordance with the requirements on regulatory consolidation	Ch. 1 About this report	LI3
c	a breakdown of assets and liabilities of the consolidated financial statements prepared in accordance with the requirements on regulatory consolidation pursuant to Sections 2 and 3 of Title II of Part One, broken down by type of risks		LI1

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)
15. Forkortelser
og definisjoner

d	a reconciliation identifying the main sources of differences between the carrying value amounts in the financial statements under the regulatory scope of consolidation as defined in Sections 2 and 3 of Title II of Part One, and the exposure amount used for regulatory purposes		LI2
e	for exposures from the trading book and the non-trading book that are adjusted in accordance with Article 34 and Article 105, a breakdown of the amounts of the constituent elements of an institution’s prudent valuation adjustment, by type of risks, and the total of constituent elements separately for the trading book and nontrading book position		Not applicable
f	any current or expected material practical or legal impediment to the prompt transfer of own funds or to the repayment of liabilities between the parent undertaking and its subsidiaries	Ch. 3 Capital management	
g	the aggregate amount by which the actual own funds are less than required in all subsidiaries that are not included in the consolidation, and the name or names of those subsidiaries;		LI3
h	where applicable, the circumstances under which use is made of the derogation referred to in Article 7 or the individual consolidation method laid down in Article 9.		LI3
Article 437	Disclosure of own funds	Ch. 3 Capital management	Annual report note 5 on capital adequacy
	Institutions shall disclose the following information regarding their own funds:		
a	General disclosure requirements regarding own funds		CC1, CC2
b	Description of the main features of capital instruments		CCA
c	Full terms and conditions of capital instruments		CCA
d I-III	Separate disclosures on the nature of prudential filters, deductions, and items not deducted		CC1
e	Description of restrictions applied to the calculation of own funds		CC1
f	Explanation of the basis on which capital ratios have been calculated if other than the basis specified in CRR	Not applicable	

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

Article 438	Disclosure of own funds requirements and risk-weighted exposure amounts	Ch.3 Capital management	Annual report note 5 on capital adequacy
	Institutions shall disclose the following information regarding the compliance by the institution with the requirements laid down in Article 92 of this Regulation and in Article 73 of Directive 2013/36/EU:		
a	Institution’s approach to assessing the adequacy of its internal capital	Ch. 3 Capital management	
b	the amount of the additional own funds requirements based on the supervisory review process as referred to in point (a) of Article 104(1) of Directive 2013/36/EU and its composition in terms of Common Equity Tier 1, additional Tier 1 and Tier 2 instruments;		KM1
c	upon demand from the relevant competent authority, the result of the institution’s internal capital adequacy assessment process;	Provided upon request; SpareBank 1 Sør-Norge’s ICAAP-report	
d	the total risk-weighted exposure amount and the corresponding total own funds requirement determined in accordance with Article 92, to be broken down by the different risk categories set out in Part Three and, where applicable, an explanation of the effect on the calculation of own funds and risk-weighted exposure amounts that results from applying capital floors and not deducting items from own fund	Ch. 4 Credit risk	OV1
e	the on- and off-balance-sheet exposures, the risk-weighted exposure amounts and associated expected losses for each category of specialised lending referred to in Table 1 of Article 153(5) and the on- and off-balance-sheet exposures and risk-weighted exposure amounts for the categories of equity exposures set out in Article 155(2);		Not applicable
f	the exposure value and the risk-weighted exposure amount of own funds instruments held in any insurance undertaking, reinsurance undertaking or insurance holding company that the institutions do not deduct from their own funds in accordance with Article 49 when calculating their capital requirements on an individual, sub-consolidated and consolidated basis		Not applicable

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

g	the supplementary own funds requirement and the capital adequacy ratio of the financial conglomerate calculated in accordance with Article 6 of Directive 2002/87/EC and Annex I to that Directive where method 1 or 2 set out in that Annex is applied;	Not applicable
h	the variations in the risk-weighted exposure amounts of the current disclosure period compared to the immediately preceding disclosure period that result from the use of internal models, including an outline of the key drivers explaining those variations	CR8, MR2-B
Article 439	Disclosure of exposures to counterparty credit risk	Ch. 5 Counterparty risk
a	Methodology to assign internal capital and credit limits for counterparty credit exposures	
b	Policies for securing collateral and establishing credit reserves	
c	Policies with respect to wrong-way risk exposures	
d	Impact of the amount of collateral the institution would have to provide given a downgrade in its credit rating	Not applicable
e	the amount of segregated and unsegregated collateral received and posted per type of collateral, further broken down between collateral used for derivatives and securities financing transactions	CCR5
f	for derivative transactions, the exposure values before and after the effect of the credit risk mitigation as determined under the methods set out in Sections 3 to 6 of Chapter 6 of Title II of Part Three	CCR1
g	for securities financing transactions, the exposure values before and after the effect of the credit risk mitigation as determined under the methods set out in Chapters 4 and 6 of Title II of Part Three,	CCR1
h	the exposure values after credit risk mitigation effects and the associated risk exposures for credit valuation adjustment capital charge, separately for each method as set out in Title VI of Part Three	CCR2

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner



i	The exposure value to central counterparties and the associated risk exposures within the scope of Section 9 of Chapter 6 of Title II of Part Three, separately for qualifying and non-qualifying central counterparties, and broken down by types of exposures;		CCR8
j	the notional amounts and fair value of credit derivative transactions; credit derivative transactions shall be broken down by product type; within each product type, credit derivative transactions shall be broken down further by credit protection bought and credit protection sold	Not applicable	CCR6
k	the estimate of alpha where the institution has received the permission of the competent authorities to use its own estimate of alpha in accordance with Article 284(9)	Not applicable	CCR1
l	separately, the disclosures included in point (e) of Article 444 and point (g) of Article 452		CCR3
m	for institutions using the methods set out in Sections 4 to 5 of Chapter 6 of Title II Part Three, the size of their on- and off-balance-sheet derivative business as calculated in accordance with Article 273a(1) or (2), as applicable.	Not applicable	
Article 440	Disclosure of countercyclical capital buffers	Ch. 3 Capital management	
a	Geographic distribution of credit exposures for calculating the countercyclical capital buffer		CCyB1
b	Amount of the countercyclical capital buffer		CCyB2
Article 441	Disclosure of indicators of global systemic importance	Not applicable	
	Indicators used for determining the score of the institution in accordance with the identification methodology		
Article 442	Disclosure of exposures to credit and dilution risk	Ch. 4 Credit risk	
a	the scope and definitions that they use for accounting purposes of ‘past due’ and ‘impaired’ and the differences, if any, between the definitions of ‘past due’ and ‘default’ for accounting and regulatory purposes;		
b	Methods for determining specific and general credit risk adjustments		

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)
15. Forkortelser
og definisjoner

c	Information on the amount and quality of performing, non-performing and forborne exposures for loans, debt securities and off-balance-sheet exposures, including their related accumulated impairment, provisions and negative fair value changes due to credit risk and amounts of collateral and financial guarantees received;	CQ1, CR1, CQ5
d	an ageing analysis of accounting past due exposures;	CQ3
e	The gross carrying amounts of both defaulted and non-defaulted exposures, the accumulated specific and general credit risk adjustments, the accumulated write-offs taken against those exposures and the net carrying amounts and their distribution by geographical area and industry type and for loans, debt securities and off-balance-sheet exposures;	CQ5
f	Any changes in the gross amount of defaulted on- and off-balance-sheet exposures, including, as a minimum, information on the opening and closing balances of those exposures, the gross amount of any of those exposures reverted to non-defaulted status or subject to a write-off;	CR2
g	the breakdown of loans and debt securities by residual maturity.	CR1-A
Article 443	Disclosure of encumbered and unencumbered assets	Ch. 8 Liquidity risk
	Institutions shall disclose information concerning their encumbered and unencumbered assets. For those purposes, institutions shall use the carrying amount per exposure class broken down by asset quality and the total amount of the carrying amount that is encumbered and unencumbered. Disclosure of information on encumbered and unencumbered assets shall not reveal emergency liquidity assistance provided by central banks.	AE1, AE2, AE3, AE4
Article 444	Disclosure of the use of the Standardised Approach	Ch. 4 Credit risk
	Institutions calculating their risk-weighted exposure amounts in accordance with Chapter 2 of Title II of Part Three shall disclose the following information for each of the exposure classes set out in Article 112:	
a	Names of the nominated ECAs and ECAs and the reasons for any changes in those nominations over the disclosure period;	CR5

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)
15. Forkortelser
og definisjoner



b	Exposure classes for which each ECAI or ECA is used		CR5
c	Description of the process used to transfer the issuer and issue credit assessments onto items not included in the trading book	Not applicable	
d	Association of the external rating of each nominated ECAI or ECA with the institution’s scale of credit quality steps	Not applicable	
e	Exposure values before and after credit risk mitigation associated with each credit quality step		CR4, CR5, CCR3
Article 445	Exposure to market risk		
	Capital requirements for market risk		Not applicable
Article 446	Disclosure of operational risk management	Ch. 7 Operational risk	
	Institutions shall disclose the following information about their operational risk management:		
a	Approaches for the assessment of own funds requirements for operation risk that the institution qualifies for;		
b	where the institution makes use of it, a description of the methodology set out in Article 312(2), which shall include a discussion of the relevant internal and external factors being considered in the institution’s advanced measurement approach;	Not applicable	
c	in the case of partial use, the scope and coverage of the different methodologies used.	Not applicable	OR1
Article 447	Disclosure of key metrics		
a	Composition of own funds and own funds requirements		KM1
b	Total risk exposure amount		KM1
c	Amount and composition of additional own funds which the institutions are required to hold		KM1
d	Combined buffer requirement which the institutions are required to hold		KM1
e	Leverage ratio and the total exposure measure as calculated in accordance with Article 429		KM1

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

f (I-III)	Information in relation to liquidity coverage ratio as calculated	KM1
g (I-III)	Information in relation to net stable funding requirement as calculated	KM1
h	Own funds and eligible liabilities ratios and their components, numerator and denominator	KM2, TLAC1
Article 448	Disclosure of exposures to interest rate risk on positions not included in the trading book	Ch.6 Market risk
	Institutions shall disclose the following information on their exposure to interest rate risk on positions not included in the trading book:	
1a	the changes in the economic value of equity calculated under the six supervisory shock scenarios referred to in Article 98(5) of Directive 2013/36/EU for the current and previous disclosure periods;	IRRBBA
1b	the changes in the net interest income calculated under the two supervisory shock scenarios referred to in Article 98(5) of Directive 2013/36/EU for the current and previous disclosure periods;	IRRBBA
1c	description of key modelling and parametric assumptions, other than those referred to in points (b) and (c) of Article 98(5a) of Directive 2013/36/EU used to calculate changes in the economic value of equity and in the net interest income required under points (a) and (b) of this paragraph;	IRRBBA
1d	an explanation of the significance of the risk measures disclosed under points (a) and (b) of this paragraph and of any significant variations of those risk measures since the previous disclosure reference date;	IRRBBA
1e	the description of how institutions define, measure, mitigate and control the interest rate risk of their non-trading book activities for the purposes of the competent authorities’ review in accordance with Article 84 of Directive 2013/36/EU, including:	IRRBBA
(i)	a description of the specific risk measures that the institutions use to evaluate changes in their economic value of equity and in their net interest income;	IRRBBA

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner



Template 2	Banking book – Indicators of potential climate change transition risk: Loans collateralised by immovable property – Energy efficiency of the collateral	Template 2
Template 3	Banking book – Indicators of potential climate change transition risk: Alignment metrics	Not applicable
Template 4	Banking book – Indicators of potential climate change transition risk: Exposures to top 20 carbon-intensive firms	Template 4
Template 5	Banking book – Indicators of potential climate change physical risk: Exposures subject to physical risk	Template 5
Template 6	Summary of key performance indicators (KPIs) on the Taxonomy-aligned exposures	Template 6
Template 7	Mitigating actions: Assets for the calculation of GAR	Template 7
Template 8	GAR (%)	Template 8
Template 9	Mitigating actions: BTAR	Not appliable
Template 10	Other climate change mitigating actions that are not covered in Regulation (EU)2020/852	ESG10
Article 450	Disclosure of remuneration policy	Annual report, chapter” Corporate Governance”, 11” Remuneration of the board of directors” and 12.” Remuneration of executive persons”, Executive Remuneration report 2024 and Executive Remuneration Policy
1	Remuneration policy and practices:	
1a	Decision-making process used for determining remuneration policy, and number of meetings held by main body overseeing remuneration during the financial year	REMA
1b	link between pay and performance	REMA
1 c-f	Criteria for performance measurement, parameters and rationale for any variable component scheme	REMA
1 g-j	Aggregate quantitative information on remuneration, including breakdowns	REM1, REM2, REM3, REM5

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

2	Quantitative information about remuneration to members of the institution’s management body for significant institutions	REMA
Article 451	Disclosure of leverage ratio	Ch. 3 Capital management
1a	Leverage ratio	LR1
1b	a breakdown of the total exposure measure as well as a reconciliation of the total exposure measure with the relevant information disclosed in published financial statements;	LR1, LR2, LR3
1c	The amount of exposures calculated in accordance with Articles 429(8) and 429a(1) and the adjusted leverage ratio calculated in accordance with Article 429a(7);	LR2
1d	Description of the processes used to manage the risk of excessive leverage	
1e	Description of factors that had an impact on the leverage ratio during the period	LR1
2	Disclosures for public development institutions	
3	Large institutions shall disclose the leverage ratio and the breakdown of the total exposure measure referred to in Article 429(4) based on averages	LR2
Article 451a	Disclosure of liquidity requirements	Ch. 8 Liquidity risk
1	General requirement	
2	Disclosure of information in relation to liquidity coverage ratio (LCR)	LIQ1, LIQB
a-c	Disclosure of averages based on end-of-the-month observations over the preceding 12 months for each quarter of the relevant disclosure period	LIQ1
3	Disclosure of information in relation to net stable funding ratio (NSFR)	LIQ2
a-c	Quarter-end figures of available and required stable funding	LIQ2
4	Institutions shall disclose the arrangements, systems, processes and strategies put in place to identify, measure, manage and monitor their liquidity risk	Ch. 8 Liquidity risk

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg

TITLE III QUALIFYING REQUIREMENTS FOR THE USE OF PARTICULAR INSTRUMENTS OR METHODOLOGIES		
Article 452	Disclosure of the use of the IRB approach to credit risk	Ch. 4 Credit risk
a	Competent authority’s permission of the approach or approved transition	
b	for each exposure class referred to in Article 147, the percentage of the total exposure value of each exposure class subject to the Standardised Approach or to the IRB Approach, as well as the part of each exposure class subject to a roll-out plan	CR6-A
c	the control mechanisms for rating systems at the different stages of model development, controls and changes, which shall include information on:	
(i)	the relationship between the risk management function and the internal audit function;	Ch. 2 Risk management and control
(ii)	the rating system review;	
(iii)	the procedure to ensure the independence of the function in charge of reviewing the models from the functions responsible for the development of the models;	
(iv)	the procedure to ensure the accountability of the functions in charge of developing and reviewing the models;	
d	the role of the functions involved in the development, approval and subsequent changes of the credit risk models; separately for each IRB exposure class	
e	the scope and main content of the reporting related to credit risk models;	
f	description of the internal ratings process by exposure class, including the number of key models used with respect to each portfolio and a brief discussion of the main differences between the models within the same portfolio, covering:	

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten
2. Styring og kontroll av risiko
3. Kapitalstyring
4. Kredittrisiko
5. Motpartsrisiko
6. Markedsrisiko
7. Operasjonell risiko
8. Likviditetsrisiko
9. Eierrisiko
10. Forretningsrisiko
11. Omdømmerisiko
12. Strategisk risiko
13. Klima- og miljørisiko
14. Compliancerisiko (Etterlevelse)
15. Forkortelser og definisjoner

Vedlegg

○	h	institutions' estimates of PDs against the actual default rate for each exposure class over a longer period, with separate disclosure of the PD range, the external rating equivalent, the weighted average and arithmetic average PD, the number of obligors at the end of the previous year and of the year under review, the number of defaulted obligors, including the new defaulted obligors, and the annual average historical default rate.	CR9
○	Article 453	Disclosure of the use of credit risk mitigation techniques	Ch. 4 Credit risk
○	a	Policies and processes for on- and off-balance-sheet netting	
○	b	Policies and processes for collateral valuation and management	
○	c	Main types of collateral taken by the institution	
○	d	Main types of guarantor and credit derivative counterparty and their creditworthiness	
○	e	Information about market or credit risk concentrations within the credit mitigation taken	
○	f	Exposure value covered by eligible financial and other collateral for exposures under the standardised approach or the IRB approach without own estimates of LGD and CCF	CR3
○	g	Conversion factor and the credit risk mitigation associated with the exposure and the incidence of credit risk mitigation techniques with and without substitution effect	CR7-A, CR4
○	h	For institutions calculating risk-weighted exposure amounts under the Standardised Approach, the on- and off-balance-sheet exposure value by exposure class before and after the application of conversion factors and any associated credit risk mitigation	CR4
○	i	For institutions calculating risk-weighted exposure amounts under the Standardised Approach, the risk-weighted exposure amount and the ratio between that risk-weighted exposure amount and the exposure value after applying the corresponding conversion factor and the credit risk mitigation associated with the exposure; the disclosure set out in this point shall be made separately for each exposure class;	CR4
●	j	Credit risk mitigation impact of credit derivatives	Not applicable
○			

Konserndirektør
risikostyring sin
oppsummering av året

Styrets risikoerklæring

1. Om denne rapporten

2. Styring og kontroll av
risiko

3. Kapitalstyring

4. Kredittrisiko

5. Motpartsrisiko

6. Markedsrisiko

7. Operasjonell risiko

8. Likviditetsrisiko

9. Eierrisiko

10. Forretningsrisiko

11. Omdømmerisiko

12. Strategisk risiko

13. Klima- og miljørisiko

14. Compliancerisiko
(Etterlevelse)

15. Forkortelser
og definisjoner

Vedlegg



Article 454	Use of the Advanced Measurement Approaches to operational risk	Not applicable
	Description of the use of insurance and other risk transfer mechanisms to mitigate operational risk	
Article 455	Use of Internal Market Risk Models	Not applicable
a-g	Institutions calculating their capital requirements in accordance with Article 363 shall disclose the information	